

UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI
FACULTAT DE CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ I PSICOLOGIA

ENSENYAMENT DE MESTRES

GRAU D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

TREBALL DE FI DE GRAU

La dramatització com a estratègia pedagògica per al desenvolupament de les habilitats comunicatives en l'alumnat de cicle superior d'educació primària

Àngel Pago Ferré

Tutor/a: Laia Grau Castell

Tortosa, 31 de maig de 2025

*“Gràcies, família, per ser el meu suport incondicional i per creure en mi durant tot aquest camí.
Finalment, tanco aquesta etapa i compleixo el somni que he perseguit amb tant esforç.”*

“No hi ha espectacle més bonic que la mirada d’un nen que llegeix.”

Günter Grass (1927 - 2015)

Escriptor alemany

RESUM

Aquest Treball de Fi de Grau (TFG) analitza com la comprensió lectora i la dramatització poden influir en el desenvolupament de les habilitats comunicatives de l'alumnat de cicle superior d'educació primària. En un context educatiu on la competència comunicativa esdevé clau per a l'aprenentatge, es planteja la hipòtesi que la lectura i la dramatització poden millorar tant la comprensió com l'expressió oral dels alumnes.

Per comprovar aquesta hipòtesi, s'ha dut a terme un projecte basat en un club de lectura i, posterior, dramatització de l'obra *Matilda*, de Roald Dahl. Mitjançant la lectura comprensiva i la posada en escena de fragments seleccionats de l'obra s'ha observat com els alumnes adquireixen fluïdesa verbal, milloren la seva expressió i adquireixen més seguretat a l'hora de comunicar-se. A més, la dramatització fomenta la implicació emocional amb el text, fet que facilita una comprensió més profunda i significativa.

L'estudi combina una metodologia qualitativa i quantitativa, utilitzant enquestes, observacions i anàlisi d'intervencions orals per valorar els progressos dels participants. Els resultats preliminars suggereixen una millora en la comprensió lectora i en les habilitats expressives dels alumnes, fet que confirma la rellevància d'estratègies didàctiques que integrin la lectura i el teatre.

Aquest treball pretén aportar eines i reflexions per a la pràctica docent, destacant la dramatització com un recurs valuós per a l'ensenyament i aprenentatge multidisciplinari de la lectura i la comunicació oral a l'aula.

Paraules clau: *comprensió lectora, dramatització, habilitats comunicatives, club de lectura, educació primària*

RESUMEN

Este Trabajo de Fin de Grado (TFG) analiza cómo la comprensión lectora y la dramatización pueden influir en el desarrollo de las habilidades comunicativas del alumnado de ciclo superior de primaria. En un contexto educativo donde la competencia comunicativa es clave para el aprendizaje, se plantea la hipótesis de que la lectura y la dramatización pueden mejorar tanto la comprensión como la expresión oral de los estudiantes.

Para comprobar esta hipótesis, se ha llevado a cabo un proyecto basado en un club de lectura y posterior dramatización de la obra *Matilda*, de Roald Dahl. A través de la lectura comprensiva y la puesta en escena de fragmentos seleccionados, se ha observado cómo los alumnos adquieren

fluidez verbal, mejoran su expresión y ganan confianza a la hora de comunicarse. Además, la dramatización fomenta la implicación emocional con el texto, lo que facilita una comprensión más profunda y significativa

El estudio combina una metodología cualitativa y cuantitativa, utilizando encuestas, observaciones y análisis de intervenciones orales para evaluar los progresos de los participantes. Los resultados preliminares sugieren una mejora en la comprensión lectora y en las habilidades expresivas de los alumnos, lo que confirma la relevancia de estrategias didácticas que integren la lectura y el teatro.

Este trabajo pretende aportar herramientas reflexiones para la práctica docente, destacando la dramatización como un recurso valioso para la enseñanza y el aprendizaje multidisciplinario de la lectura y la comunicación oral en el aula.

Palabras clave: *comprensión lectora, dramatización, habilidades comunicativas, club de lectura, educación primaria*

ABSTRACT

This Final Degree Project analyzes how reading comprehension and dramatization can influence the development of communicative skills in upper primary school students. In an educational context where communicative competence is key to learning, the hypothesis is that reading and theatrical interpretation can improve both comprehension and oral expression in students.

To test this hypothesis, a project based on a *Matilda* reading club and dramatization has been conducted. Through comprehensive reading and the performance of selected excerpts, it has been observed that students acquire verbal fluency, improve their expression, and gain confidence in communication. Furthermore, dramatization fosters emotional engagement with the text, facilitating deeper and more meaningful comprehension.

The study combines qualitative and quantitative methodologies, using questionnaires, observations, and oral intervention analyses to assess participant's progress. Preliminary results suggest an improvement in reading comprehension and expressive skills, confirming the relevance of didactic strategies that integrate reading and theater.

This project aims to provide tools and reflections for teaching practice, highlighting dramatization as a valuable resource for teaching multidisciplinary reading and oral communication in the classroom.

Keywords: *reading comprehension, dramatization, communicative skills, reading club, primary education*

ÍNDIX

1. INTRODUCCIÓ.....	1
2. MARC TEÒRIC. Àmbit conceptual.....	3
2.1. La lectura.....	3
2.1.1. Beneficis de la lectura.....	3
2.1.2. La lectura a l'escola.....	4
2.1.3. Marc normatiu.....	5
2.2. La comprensió lectora com a base del desenvolupament comunicatiu.....	7
2.3. La importància de la comprensió lectora.....	7
2.4. El teatre com a eina pedagògica per al desenvolupament de competències.....	8
2.5. La metodologia del teatre de lectura com a eina pedagògica.....	9
2.6. Importància de les habilitats orals en l'educació primària.....	10
2.7. La dramatització com a estratègia pedagògica.....	10
2.7.1. Beneficis de la dramatització.....	11
2.8. Impacte del teatre en les habilitats orals.....	11
2.9. La simbiosi entre la dramatització i la comunicació.....	12
3. ÀMBIT METODOLÒGIC.....	14
3.1. Punt de partida.....	14
3.2. Objectius.....	14
3.3. Disseny.....	15
3.3.1. Formulació d'hipòtesi.....	15
3.3.2. Paradigma.....	15
3.3.3. Fases de la investigació.....	16
4. DESENVOLUPAMENT.....	19
4.1. Enfocament metodològic.....	19
4.2. Procediment.....	19
4.2.1. Fase 1. Diagnòstic inicial.....	19

4.2.2. Fase 2. Implementació de la intervenció.....	20
4.2.3. Fase 3. Avaluació final.....	20
4.3. Estructura del projecte.....	21
4.3.1. Sessions del club de lectura.....	21
4.3.2. Dramatització de l'obra.....	22
4.4. Instruments.....	23
4.4.1. Enquesta dirigida a l'alumnat de cycle superior.....	23
4.4.2. Enquesta dirigida a les famílies.....	24
4.4.3. Taula d'observació de les habilitats comunicatives.....	25
4.4.4. Proves dissenyades específicament per al projecte.....	27
4.4.5. Relació entre instruments.....	27
4.5. Mostra.....	28
5. ANÀLISI DE RESULTATS.....	30
Quantitativa.....	30
Qualitativa.....	30
5.1. Mètode d'anàlisi.....	31
5.2. Resultats obtinguts.....	31
5.2.1. Enquestes alumnat i famílies.....	32
Enquesta alumnat de cycle superior.....	32
Enquesta a les famílies de l'alumnat de cycle superior.....	39
5.2.2. Anàlisi general de la investigació.....	44
6. CONCLUSIONS.....	46
Discussió i limitacions de l'estudi.....	46
Conclusions finals.....	48
7. BIBLIOGRAFIA.....	49
8. ANNEXOS.....	53
8.1. Model de les enquestes.....	53

8.1.1. Enquesta dirigida a l'alumnat.....	53
8.1.2. Enquesta dirigida a les famílies.....	55
8.2. Prova de comprensió lectora.....	57
8.3. Taula d'observació de les habilitats comunicatives.....	59
8.4. Rúbrica d'avaluació de la dramatització.....	61
8.5. Guia docent per treballar la lectura Matilda.....	62
8.6. Situació d'aprenentatge. Matilda en acció: explorant la màgia del llibre a través del teatre	65
8.7. Presentació Canva.....	71

1. INTRODUCCIÓ

La lectura i l'escriptura són la base del nostre sistema educatiu des de la seva creació, i descobrir noves maneres d'augmentar l'interès dels alumnes en aquests components bàsics és un repte per a molts mestres. Molts docents animen els seus estudiants a llegir fora de l'aula per augmentar la comprensió lectora, el vocabulari, el coneixement general i la consciència cultural; no obstant això, algunes investigacions indiquen que la lectura per plaer pot tenir una influència més gran en el rendiment acadèmic global d'un infant que no pas llegir per obligació.

Diversos estudis s'han centrat a comparar l'èxit acadèmic general dels lectors per plaer amb els no lectors per plaer. Tal com afirma Cullinan (2000), els lectors per plaer de tots els nivells escolars obtenen millors puntuacions en proves estandarditzades en totes les assignatures, desenvolupen majors habilitats de comprensió lectora, tenen més fluïdesa i mostren nivells més alts de coneixement general. No obstant això, tot i que hi ha proves que la lectura per plaer té un impacte positiu en l'acadèmia, el nombre d'estudiants que llegeixen per plaer ha disminuït de manera alarmant.

A més, en l'actualitat, les habilitats comunicatives tenen un paper fonamental en l'àmbit educatiu i social. La capacitat de comprendre i expressar-se de manera efectiva no només afavoreix l'èxit acadèmic dels estudiants, sinó que també influeix en la seva autoestima i en les seves relacions interpersonals. En aquest context, la comprensió lectora i l'expressió oral esdevenen elements clau en el desenvolupament de les competències comunicatives dels infants. No obstant això, es detecten sovint dificultats en aquests àmbits, fet que posa de manifest la necessitat d'explorar metodologies que afavoreixin la millora d'aquestes capacitats de manera motivadora i efectiva.

Davant d'aquesta realitat, aquest Treball de Fi de Grau (TFG) pretén analitzar com la dramatització i la lectura poden contribuir a millorar les habilitats comunicatives de l'alumnat de cicle superior d'educació primària. A través de la representació teatral i d'un club de lectura basat en l'obra *Matilda*, es vol explorar la relació entre la comprensió lectora i l'expressió oral,

tot considerant la influència que aquestes activitats tenen en la motivació i la seguretat dels alumnes a l'hora de comunicar-se.

La hipòtesi central d'aquest estudi és que la combinació de lectura i dramatització pot afavorir les habilitats orals i comunicatives dels estudiants, proporcionant-los estratègies per expressar-se de manera més fluida i estructurada. Per validar aquesta hipòtesi, es durà a terme una investigació en la qual es farà un seguiment del progrés dels alumnes participants, analitzant les seves millores en comprensió lectora, expressió oral i autoestima en situacions comunicatives.

Aquest estudi es basa en un marc teòric que combina la importància de la lectura en tots els àmbits, els seus beneficis i les metodologies per treballar-ho a l'aula. També s'explora la utilitat de la comprensió lectora a l'escola i com la pedagogia teatral pot afavorir al desenvolupament de les habilitats comunicatives de l'alumnat de cicle superior. Així mateix, es tindran en compte experiències prèvies i estudis que han explorat la relació entre la lectura en veu alta, la dramatització i el desenvolupament de les competències comunicatives.

Amb aquest TFG, es busca aportar una perspectiva innovadora a l'ensenyament de la llengua, proposant estratègies didàctiques que fomentin l'aprenentatge actiu i la implicació de l'alumnat en la construcció del seu propi coneixement. Els resultats d'aquest estudi poden ser d'interès tant per a docents com per a investigadors en l'àmbit de l'educació, ja que poden oferir noves vies per millorar la competència comunicativa dels estudiants mitjançant metodologies participatives i motivadores.

2. MARC TEÒRIC. Àmbit conceptual

2.1. La lectura

Segons la Reial Acadèmia Espanyola, la lectura és l'acció d'interpretar el sentit d'un text. Tanmateix, és una activitat complexa que involucra diversos processos mentals i cognitius. Tal com destaca l'article de David Bueno, Anna Forés i Antoni Ruiz, llegir no és només interpretar les lletres i els sons, sinó entendre i gaudir del contingut, un procés que implica múltiples habilitats cognitives i emocionals.

Segons l'educadora Constance Weaverm, la persona que sap pronunciar paraules, que és capaç d'identificar-les i diferenciar-les i, a més a més, comprèn el seu significat i entén un text, podem dir que ha adquirit les competències necessàries per a la lectura. Per tant, podríem dir que llegir és comprendre un text i extreure'n el significat.

Juntament amb l'escriptura, la lectura permet expandir la memòria de manera infinita i fa que la capacitat comunicativa de les persones pugui creuar les barreres espacials i temporals que restringeixen l'abast de la llengua oral.

Un dels majors problemes en la promoció de la lectura és l'índex de pobresa infantil. Segons Unicef, Espanya és el tercer país de la Unió Europea amb major nombre de pobresa infantil, només superat per Grècia i Romania. Com a docents hem de ser conscients d'aquestes xifres i de la repercussió que tenen sobre les dificultats per promoure la lectura entre la infància. És aquí on la nostra feina pren molta importància per intentar pal·liar la situació actual.

2.1.1. Beneficis de la lectura

Segons Bueno et al. (2023), "llegir és molt més que distingir els sons figurats per les lletres: també és entendre què diuen les paraules, les frases i els textos". Aquesta comprensió va més enllà del significat literal, i sovint implica captar missatges implícits.

Un tipus de lectura que aporta molts beneficis, pot ser la lectura en veu alta. La lectura en veu alta permet als infants desenvolupar habilitats de comprensió lectora de forma guiada, amb el suport d'un adult, i d'una manera que fomenta el gaudi de l'activitat. Com suggereixen els autors, “llegir també implica, o hauria d'implicar, gaudir d'allò que es llegeix, no només per aprendre coses noves sinó també com un acte en si mateix”.

Tanmateix, els autors expliquen que llegir en veu alta facilita “l'aprenentatge de la lectura en tots els seus sentits i accepcions, inclòs el del gaudi”. Aquest gaudi és fonamental per fomentar hàbits lectors positius, que afavoreixen tant el desenvolupament cognitiu com l'emocional (Bueno et al., (2023).

Per una altra banda, la lectura en veu alta no només facilita la comprensió i el gaudi de la lectura, sinó que també aporta beneficis per al desenvolupament de les funcions executives, la teoria de la ment i la regulació emocional, aspectes que configuren les bases per a una millor adaptació social i acadèmica. Cal destacar un ordre clau per a aquest desenvolupament: “parlar-llegir-pensar”.

A més, segons Michel Desmurget (2024), la lectura contribueix al desenvolupament intel·lectual, emocional i social dels infants. També estimula la intel·ligència, millora l'atenció i fomenta l'empatia i facilita una millor comprensió del món.

2.1.2. La lectura a l'escola

La lectura constitueix una de les habilitats fonamentals dins el procés d'aprenentatge a l'escola primària. Segons l'OCDE (2022), la comprensió lectora és una de les competències bàsiques que condiciona l'èxit educatiu dels alumnes, ja que afecta directament altres àrees de coneixement. Els estudis assenyalen que desenvolupar habilitats de lectura comprensiva no només millora les competències lingüístiques, sinó que també estimula el pensament crític i fomenta una actitud més reflexiva en els alumnes (PISA, 2022).

D'altra banda, el context actual posa de manifest nous reptes i necessitats per a l'ensenyament de la lectura. Així, Snow i Biancarosa (2003) indiquen que és essencial que els

mestres disposin de recursos adequats per adaptar la lectura a les necessitats diverses de l'alumnat, especialment en el cicle superior, on la complexitat dels textos augmenta considerablement. A més, també afegixen, que la lectura activa processos d'interpretació i construcció de significat els quals són essencials per a la participació activa en la societat.

Per una altra banda, Desmurget (2024) assenyala que l'hàbit lector té una influència significativa en els resultats acadèmics escolars, especialment en les competències lingüístiques i també en les matemàtiques, tot contribuint a l'èxit professional i acadèmic.

En aquest sentit, la comprensió lectora en primària s'ha convertit en un àmbit clau d'estudi. Es considera que aquesta etapa és crítica, ja que molts alumnes estableixen aquí els fonaments de la seva relació amb la lectura i l'aprenentatge. Per aquest motiu, resulta fonamental identificar estratègies que permetin desenvolupar la competència lectora de manera efectiva i adaptada a les necessitats de cada alumne.

2.1.3. Marc normatiu

Podem trobar diverses referències pel que fa a la lectura dintre de la normativa escolar, representades en els següents documents:

El decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica, ens marca com un dels principis pedagògics essencials el fet de procurar l'hàbit lector, tot dient «a fi de promoure l'hàbit de la lectura, s'ha de dedicar un temps específic a la lectura en totes les àrees, matèries o àmbits».

Dins dels objectius generals (a l'article 4), el decret manifesta com a imprescindible que tot l'alumnat adquireixi el procés de «comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en llengua catalana i en llengua castellana, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura». Una novetat que estableix el currículum és que els sabers de les àrees o matèries lingüístiques s'organitzen a partir d'uns blocs i un d'ells és la comprensió lectora, que es valora com un aspecte imprescindible per les seves influències en el desenvolupament de les competències, tal com s'afirma al decret, quan es parla de l'aprenentatge

competencial com a principi pedagògic, que en aquest apartat es contempla que «en finalitzar l'educació bàsica, de manera general l'alumnat ha de mostrar un bon domini de les competències, i per aconseguir-ho, des de totes les àrees, matèries o àmbits, s'han de treballar també la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, l'ús de les matemàtiques en context (...)».

Per comprendre, la lectora o el lector necessita reconèixer les lletres, les paraules, les frases, però també interpretar el missatge que porta el text. Per això, un lector o una lectora competent adequa la manera de llegir utilitzant estratègies lectores en funció del tipus de text, dels diferents formats i suports, i del propòsit de la lectura que l'ha motivat a llegir-lo. En tots aquests aspectes, hi intervenen diversos processos: localitzar i obtenir informació del text, saber integrar-la i interpretar-la, i reflexionar-hi i valorar-la. La lectura apareix profundament relacionada amb l'habilitat per aprendre i pensar; formar alumnat autònom i amb capacitat d'aprendre al llarg de la vida, implica preparar lectores i lectors que gaudeixin amb la lectura i que puguin utilitzar-la per aprendre. Així, cal entendre que l'actitud envers la lectura va molt relacionada amb la predisposició per llegir de manera satisfactòria, la qual cosa, comporta promoure una experiència lliure i voluntària que permet desplegar de forma natural la curiositat i les ganes de llegir.

El decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica, incorporada dins de l'àrea o matèria de llengua catalana i literatura, planteja els següents sabers relacionats amb la comprensió lectora:

- Lectura individual i silenciosa (amb fluïdesa adequada al nivell cognitiu) de textos de l'aula i del seu entorn.
- Lectura en veu alta amb entonació i ritme progressivament adequats al nivell cognitiu, amb preparació prèvia.
- Ús d'elements gràfics i paratextuals bàsics que afavoreixen la comprensió abans, durant i després de l'experiència lectora, en textos propers de la vida quotidiana, de mitjans de comunicació i escolars.

- Aplicació d'estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, inferències...), en textos diversos i amb acompanyament.
- Detecció d'usos clarament discriminatoris del llenguatge verbal i icònic, de forma guiada, en contextos quotidians i mitjans de comunicació.
- Aplicació d'estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, inferències...), en textos diversos de forma progressivament autònoma.

2.2. La comprensió lectora com a base del desenvolupament comunicatiu

La comprensió lectora és una competència complexa que implica la descodificació del text i la interpretació del seu significat global. Per als alumnes de cicle superior de primària, comprendre un text va més enllà de la lectura superficial; requereix la capacitat de fer inferències, entendre el context, i relacionar el contingut amb el seu coneixement previ (Brooks & Wilson, 2015).

En aquest procés, el desenvolupament de la comprensió lectora està estretament vinculat a altres formes d'expressió, especialment l'expressió oral. Un alumne que entén bé un text és capaç d'explicar-lo, discutir-lo i fins i tot dramatitzar-lo, fet que enforteix la seva capacitat de comunicació. Això no només augmenta la confiança a l'hora de parlar en públic, sinó que també millora les habilitats socials i d'interacció (Reading Rockets, 2024).

2.3. La importància de la comprensió lectora

La comprensió lectora és una habilitat complexa que transcendeix la mera descodificació de paraules i frases, exigint una interpretació profunda dels significats implícits i explícits del text. Tal com explica Zuleta, en la lectura de textos, especialment literaris, es desencadenen diversos processos cognitius que difereixen segons el tipus de text i l'objectiu de la lectura. Així,

no és el mateix llegir un poema, un text científic o un relat literari, ja que cadascun d'aquests tipus de text activa diferents nivells de significació i interpretació (Zuleta, 1991)

Segons l'esquema comunicatiu de Jakobson, que Zuleta analitza en profunditat, la comprensió lectora es basa en sis elements fonamentals: l'emissor, el receptor, el codi, el referent, el missatge i la forma de contacte. Aquests components interactuen per crear una experiència lectora que no només transmet informació, sinó que també genera un diàleg intern en el lector, especialment quan es tracta de textos literaris, on sovint l'emissor es confon amb el referent, integrant els aspectes emocionals i vivencials del personatge o de l'autor (Zuleta, 1991).

Un altre aspecte rellevant és la necessitat d'un codi comú per a la comunicació efectiva. No obstant això, aquest codi no és mai totalment unívoc, ja que la interpretació d'un text és un procés actiu on el lector adapta el significat en funció de les seves experiències i context personal. En aquest sentit, el lector ideal de literatura ha de ser capaç de deixar-se afectar pel text, convertint-lo en una experiència personal. Això implica que la comprensió lectora d'un text literari va més enllà de la simple recepció d'un missatge, requerint una participació activa que transforma el contingut en una experiència viva (Zuleta, 1991)

Finalment, Zuleta assenyala que en textos de naturalesa literària, la lectura esdevé una exploració no només del contingut, sinó també del mateix acte de comprendre, sent la lectura un espai d'identificació on el lector i el text es fusionen per descobrir nous significats. Així doncs, en el context educatiu, fomentar en l'alumnat de cicle superior, habilitats de comprensió lectora que promoguin aquesta immersió en el text pot contribuir al desenvolupament de la seva capacitat per analitzar, interpretar i sentir els textos com a experiències reals.

2.4. El teatre com a eina pedagògica per al desenvolupament de competències

La dramatització és una metodologia que permet als alumnes desenvolupar habilitats comunicatives mitjançant la representació de situacions reals o fictícies en què han d'assumir diferents rols. Segons Piaget (1982), el joc dramàtic constitueix un mitjà efectiu per fomentar la

complexitat mental i les estructures de pensament, proporcionant als alumnes una via natural per aprendre i interioritzar conceptes complexos mitjançant l'acció i l'expressió lliure.

L'ús del teatre en l'educació ofereix una oportunitat única per desenvolupar múltiples competències bàsiques de l'alumnat. Segons Montserrat González Parera (2009), el teatre, en el context escolar, no és només una activitat artística, sinó una eina pedagògica capaç de facilitar processos d'aprenentatge integrat i transdisciplinari, afavorint l'adquisició de competències en àrees tan diverses com la comunicació, la creativitat, l'autonomia i la interacció social.

El teatre promou la comunicació lingüística i audiovisual, ja que obliga l'alumnat a llegir, escriure i comprendre textos, així com a dialogar i negociar amb els altres en la preparació d'una obra o en activitats de dramatització. Aquesta activitat potencia la capacitat de codificar pensaments en paraules, expressar emocions i idees, i escoltar de manera activa, aspectes clau per al desenvolupament de les habilitats comunicatives (González Parera, 2009).

A més, el teatre ofereix un escenari idoni per fomentar la competència artística i cultural, cosa que permet als alumnes conèixer i apreciar diverses manifestacions culturals i artístiques. Aquesta competència es relaciona directament amb l'exploració de la creativitat i la sensibilitat estètica, aspectes essencials per al creixement personal i per a la participació en la vida cultural d'una comunitat.

2.5. La metodologia del teatre de lectura com a eina pedagògica

El teatre de lectura (Reader's Theater) és una metodologia educativa en què els alumnes llegeixen en veu alta textos dramatitzats, afegint gestos i expressions que donen vida al text. Aquesta tècnica promou la fluïdesa lectora, ja que els alumnes repeteixen la lectura de guions, millorant tant la velocitat com la precisió en la descodificació de paraules (Woodward & Johnson, 2009). A través de la lectura dramatitzada, els alumnes no només treballen la comprensió del text, sinó que també practiquen la seva expressió verbal de manera divertida i interactiva (Garret & O'Conner, 2010).

A més, el teatre de lectura fomenta un aprenentatge actiu, on els alumnes no només llegeixen el text, sinó que el viuen. Aquesta pràctica facilita una comprensió més profunda del contingut i millora la capacitat de fer connexions crítiques amb altres coneixements. Aquest enfocament integrador, que combina comprensió lectora i expressió oral, ha demostrat ser eficaç per a alumnes amb diferents nivells de capacitat (Black, 2016).

2.6. Importància de les habilitats orals en l'educació primària

Segons l'article de Garay, Gastello i Cervera (2023), les habilitats comunicatives, que inclouen la capacitat de parlar, escoltar, llegir i escriure, són fonamentals per al desenvolupament integral de l'alumnat en educació primària. La importància d'aquestes habilitats va ser subratllada per organitzacions com UNICEF (2020), que va establir que el foment d'aquestes capacitats és prioritari per a la formació dels nens, atès que són essencials per expressar idees, emocions i sentiments de manera efectiva. Així mateix, la UNESCO (2020) sosté que aquestes habilitats s'integren dins de les competències socioemocionals i cognitives i són crucials per a la vida adulta, ja que permeten als individus comunicar-se eficaçment i interactuar de forma significativa amb el seu entorn (Garay et al., 2023).

2.7. La dramatització com a estratègia pedagògica

La dramatització és una tècnica educativa eficaç per desenvolupar les habilitats comunicatives en els estudiants d'educació bàsica. Aquesta tècnica permet als participants assumir diversos rols i expressar els seus pensaments de forma lliure, fet que facilita el desenvolupament de competències essencials com la parla i l'escolta activa. La dramatització es fonamenta en el plantejament de Piaget, qui va afirmar que el joc dramàtic contribueix al desenvolupament cognitiu dels infants, cosa que els permet experimentar la realitat d'una manera estructurada, però flexible, on la complexitat mental i l'evolució de les estructures de pensament es potencien gràcies a l'aprenentatge a través del joc (Garay et al., 2023, p. 2610).

D'altra banda, Cruz (2021), citat per Garay, defineix la dramatització com un mètode que estimula la interacció i la capacitat empàtica entre els estudiants, promovent així valors com la

solidaritat i facilitant l'expressió dels seus sentiments i emocions. Aquesta tècnica no només reforça les habilitats comunicatives en la seva forma oral i escrita, sinó que també ajuda els estudiants a incrementar la seva capacitat d'interacció i col·laboració amb els seus companys.

2.7.1. Beneficis de la dramatització

Entre els nombrosos beneficis de la dramatització, destaca principalment, que aquesta metodologia ajuda a superar la timidesa dels estudiants, ja que els permet expressar-se de manera segura i sense temor al judici extern. En assumir el rol d'un personatge, l'alumne pot expressar les seves idees i sentiments de manera "camuflada", cosa que facilita una comunicació més fluida i natural. A més, Garay et al. (2023) assenyalen que la dramatització fomenta les relacions personals, millorant la interacció amb els seus companys de classe i establint una comunicació més genuïna i amb més significat.

Altrament, també s'esmenta la comparació de la manera com els estudiants poden abordar i resoldre problemes en assumir rols diferents dels propis, fent que la dramatització funcioni com una eina per a la resolució de conflictes. A més, s'hi associa un efecte catàrtic, en què els alumnes expressen lliurement els seus conflictes i emocions sense restriccions, cosa que ha estat emprada fins i tot com a teràpia per a tractar diferents dificultats emocionals en el context educatiu (Garay et al., 2023, p. 2612).

2.8. Impacte del teatre en les habilitats orals

El teatre té un impacte positiu en les habilitats orals dels alumnes. Quan participen en la dramatització de textos, han de fer servir un to adequat, modular la veu i expressar emocions a través de la seva interpretació. Aquestes habilitats són fonamentals per a una comunicació efectiva, ja sigui en un context formal com en situacions més informals (Mahlabá & Ntshangase, 2023).

A més, la participació en activitats de teatre de lectura millora la confiança dels alumnes en parlar en públic, ja que els ofereix un espai segur on poden practicar sense por de ser jutjats. L'exposició contínua a aquest tipus d'activitats contribueix a la fluïdesa verbal i a la capacitat

d'improvisació davant d'audiències reals, la qual cosa és crucial per a la comunicació efectiva en la vida diària (Brooks & Wilson, 2015).

El teatre també ofereix als alumnes la possibilitat de treballar en equip, desenvolupant habilitats d'escolta activa i empatia, ja que han d'entendre els seus companys per poder interactuar de manera efectiva en escena. Així, el treball col·laboratiu és un altre factor clau que contribueix al desenvolupament global de les seves habilitats comunicatives.

La comprensió lectora i la dramatització es complementen en el desenvolupament de les habilitats comunicatives de l'alumnat de cicle superior de primària. La integració del teatre de lectura no només reforça la comprensió del text, sinó que també potencia la fluïdesa oral i la confiança en la comunicació pública. A través de la repetició de guions i l'adopció de diferents rols, els alumnes aprenen a dominar tant el llenguatge escrit com el parlat, desenvolupant-se així com a comunicadors més eficaços i creatius.

2.9. La simbiosi entre la dramatització i la comunicació

Les habilitats comunicatives, essencials en el sistema educatiu, estan constituïdes per un conjunt de competències bàsiques conegudes com a “macrohabilitats”: parlar, escoltar, llegir i escriure. Segons Garay (2023), aquestes habilitats no només es consideren l'objectiu principal de l'aprenentatge, sinó que també són indispensables per a l'èxit en les relacions personals i professionals futures dels estudiants. En aquest sentit, la dramatització emergeix com una eina poderosa per al desenvolupament d'aquestes macrohabilitats, ja que ofereix als estudiants l'oportunitat de practicar-les d'una manera activa i participativa.

Habilitat de parlar

Aquesta habilitat és essencial per a la socialització i la construcció de coneixements. En el context de la dramatització, els estudiants milloren la seva expressió oral mentre assumeixen diferents rols, fet que els permet desenvolupar un vocabulari ampli i millorar l'articulació de paraules. Així, la dramatització connecta amb la competència comunicativa de manera directa, contribuint al creixement lingüístic i intel·lectual dels estudiants (Garay et al., 2023, p. 2613).

Habilitat d'escoltar

Quant a l'escolta, aquesta s'associa a la capacitat de comprendre els missatges rebuts d'altres persones. En l'activitat de dramatització, els estudiants han d'escoltar amb atenció per respondre adequadament a les interaccions que es donen durant la representació, fet que potencia l'escolta activa i la interpretació dels missatges dels altres (Garay et al., 2023, p. 2613).

Habilitat de llegir i escriure

Finalment, la dramatització també contribueix a millorar les habilitats de lectura i escriptura, especialment quan els estudiants han de llegir i redactar guions o preparar els seus propis diàlegs. Això promou una comprensió més profunda i l'ús creatiu de l'escriptura per a expressar idees de manera coherent i clara, adaptada al context i al personatge representat (Garay et al., 2023, p. 2614).

3. ÀMBIT METODOLÒGIC

3.1. Punt de partida

En l'etapa del cicle superior de primària, el desenvolupament de les habilitats comunicatives esdevé fonamental per garantir l'èxit educatiu i personal dels alumnes. La comprensió lectora ocupa un lloc central en aquest procés, ja que no només facilita l'aprenentatge de continguts acadèmics, sinó que també promou la reflexió crítica i el pensament autònom. Paral·lelament, la dramatització s'ha consolidat com una eina pedagògica capaç de potenciar les competències orals i emocionals, permetent als alumnes expressar-se de manera més fluida i desenvolupar habilitats socials com l'empatia i el treball en equip. Partint d'aquest context, aquesta investigació proposa explorar la sinergia entre la comprensió lectora i la dramatització com a estratègies per afavorir les habilitats comunicatives orals en l'alumnat de cicle superior, mitjançant la implementació d'un projecte basat en el llibre *Matilda*.

3.2. Objectius

Amb la finalitat d'explorar com la comprensió lectora i la dramatització poden contribuir al desenvolupament de les habilitats comunicatives en l'alumnat de cicle superior de primària, aquest treball estableix una sèrie d'objectius que guien la investigació i el projecte pràctic. Els objectius són els següents:

Objectiu general:

- Analitzar com la comprensió lectora i la dramatització poden potenciar les habilitats comunicatives de l'alumnat de cicle superior de primària mitjançant un projecte pràctic basat en el llibre *Matilda*.

Objectius específics:

- Identificar les estratègies de comprensió lectora més efectives per millorar les habilitats comunicatives de l'alumnat de cicle superior.
- Dissenyar i implementar un projecte de club de lectura i dramatització basat en l'obra *Matilda*, adaptat a les necessitats del grup.

3.3. Disseny

La investigació es basa en una formulació d'hipòtesi que proposa que la comprensió lectora i la dramatització poden afavorir les habilitats orals i comunicatives de l'alumnat. Per tal de validar aquesta hipòtesi, s'ha dissenyat un estudi amb un grup de vint-i-sis alumnes de sisè de primària d'una escola concertada, on s'aplicaran diverses dinàmiques de comprensió lectora i activitats de dramatització.

3.3.1. Formulació d'hipòtesi

En l'àmbit educatiu, la millora de les habilitats comunicatives de l'alumnat de cicle superior de primària constitueix un dels principals objectius per fomentar un aprenentatge integral i significatiu. A partir d'aquesta premissa, es planteja la hipòtesi que la combinació de la comprensió lectora i la dramatització pot esdevenir una eina pedagògica efectiva per potenciar les competències orals i comunicatives. Aquesta proposta parteix de la idea que llegir i interpretar textos en un entorn col·laboratiu, com ara un club de lectura amb dramatització, afavoreix no només la comprensió dels textos, sinó també el desenvolupament de la confiança, l'expressió oral i la capacitat d'interacció amb els altres.

3.3.2. Paradigma

Aquesta investigació s'emmarca en el paradigma sociocrític, un enfocament metodològic que posa èmfasi en la transformació social i educativa a través de la reflexió crítica i la participació activa dels agents implicats. El paradigma sociocrític considera que l'educació no només ha de transmetre coneixements, sinó que també ha de fomentar el desenvolupament de competències que permetin als individus analitzar, interpretar i transformar la realitat que els envolta.

En aquest sentit, aquest paradigma promou un model d'aprenentatge participatiu i cooperatiu, en què l'alumnat deixa de ser un receptor passiu de continguts per convertir-se en un agent actiu, capaç de reflexionar, construir coneixement i actuar de manera crítica i creativa. Això s'alinea amb l'objectiu principal d'aquesta investigació, que és analitzar com la comprensió

lectora i la dramatització poden afavorir les habilitats orals i comunicatives de l'alumnat de cicle superior de primària.

El paradigma sociocrític també subratlla la importància de les experiències vivencials i col·laboratives per fomentar el canvi. Així, activitats com el club de lectura i la dramatització de *Matilda* es presenten com eines pedagògiques que no només permeten treballar la comprensió lectora, sinó que també contribueixen al desenvolupament de valors com la cooperació, l'empatia i el respecte per les idees dels altres. A més, aquest paradigma promou que l'alumnat reflexioni sobre el contingut treballat i la seva aplicació en contextos reals, potenciant així la seva capacitat crítica i comunicativa.

En definitiva, el paradigma sociocrític proporciona el marc teòric adequat per orientar aquesta investigació, ja que permet integrar l'educació literària i dramàtica amb un enfocament crític i transformador que busca millorar les competències de l'alumnat i, alhora, fomentar un impacte positiu en el seu entorn social i educatiu.

3.3.3. Fases de la investigació

La investigació es planteja seguint una estructura en dues fases principals: una fase diagnòstica inicial i una fase d'intervenció educativa. Aquest disseny permet obtenir una visió completa de les necessitats de l'alumnat, per poder dur a terme la intervenció amb l'eficiència més gran possible.

Fase diagnòstica inicial

La fase diagnòstica té com a objectiu recopilar dades que ajudin a comprendre els hàbits lectors dels alumnes i les seves famílies, així com a identificar les seves necessitats específiques en relació amb la comprensió lectora i les habilitats comunicatives. Aquesta informació es recull mitjançant enquestes dirigides tant a l'alumnat com a les famílies, amb preguntes que exploren aspectes com la freqüència de lectura, els tipus de llibres llegits, la participació en activitats literàries i el suport familiar en l'àmbit lector. Els resultats d'aquestes enquestes proporcionen un

punt de partida fonamental per dissenyar la fase d'intervenció i assegurar que s'adapti a la realitat del grup classe.

A més de la recollida de dades quantitatives, també es contempla una observació inicial a l'aula per valorar les dinàmiques comunicatives dels alumnes i identificar els punts forts i àrees de millora. Aquestes dades qualitatives complementen les enquestes i ofereixen una visió més integral del context educatiu.

En resum, la fase diagnòstica no només permet establir una línia base que facilita l'anàlisi posterior dels resultats, sinó que també garanteix que la intervenció sigui coherent amb les necessitats específiques dels alumnes, potenciant així la seva efectivitat.

Fase d'intervenció educativa

La fase d'intervenció educativa se centra en la implementació d'un projecte pràctic dissenyat per promoure la comprensió lectora i les habilitats comunicatives de l'alumnat mitjançant una combinació de lectura i dramatització. El projecte gira al voltant del llibre *Matilda*, de Roald Dahl, una obra literària que no només ofereix una narrativa rica i atractiva, sinó que també permet explorar temes com la superació personal, el valor de la lectura i la importància de la creativitat.

El projecte es desenvolupa en diverses sessions estructurades en dues modalitats principals: un club de lectura i activitats de dramatització.

- ❖ **Club de lectura:** les sessions de lectura es realitzen de manera col·laborativa, amb l'objectiu de fomentar la comprensió del text i el diàleg entre els participants. Els alumnes llegeixen fragments de *Matilda* i després participen en debats guiats per reflexionar sobre el contingut, els personatges i els temes principals de la història. Aquestes discussions afavoreixen l'anàlisi crítica i l'intercanvi d'idees, potenciant tant la comprensió lectora com l'expressió oral.

- ❖ **Dramatització:** posteriorment a les activitats de lectura, els alumnes treballen en la preparació i representació de diverses escenes del llibre. Les activitats inclouen des de l'anàlisi dels personatges i el guió fins a la pràctica de tècniques d'expressió corporal i vocal. Aquestes activitats no només reforcen la comprensió del text, sinó que també ajuden els alumnes a desenvolupar confiança en si mateixos, habilitats d'actuació i competències comunicatives.

Durant tot el procés, es promou la participació activa i la col·laboració entre els alumnes, amb l'objectiu de crear un entorn d'aprenentatge enriquidor i significatiu. A més, les activitats es dissenyen tenint en compte la diversitat de necessitats i estils d'aprenentatge dels alumnes, assegurant que tots ells puguin participar de manera plena i efectiva.

Finalment, aquesta fase inclou un seguiment continu i una avaluació formativa per identificar els progressos de l'alumnat i ajustar les activitats segons sigui necessari. El projecte culmina amb la representació teatral d'una escena de *Matilda* davant d'un públic, una experiència que no només serveix com a síntesi del procés d'aprenentatge, sinó que també ofereix als alumnes l'oportunitat de posar en pràctica les habilitats adquirides en un context real.

4. DESENVOLUPAMENT

4.1. Enfocament metodològic

Per tal de donar resposta a la hipòtesi plantejada en aquesta investigació, s'ha seguit un enfocament metodològic qualitatiu amb algunes aportacions quantitatives. Aquest enfocament permet aprofundir en les experiències, percepcions i processos de l'alumnat, tenint en compte el context educatiu en què es desenvolupa l'estudi.

El projecte és de caràcter experimental i es basa en la implementació d'un club de lectura i dramatització al voltant del llibre *Matilda* de Roald Dahl. Aquesta proposta didàctica combina activitats de comprensió lectora amb exercicis de dramatització per fomentar les habilitats comunicatives dels estudiants. L'objectiu és observar si la interacció entre la lectura i la interpretació teatral pot tenir un impacte positiu en les competències comunicatives de l'alumnat.

La metodologia combina l'observació directa i la recollida de dades a través d'instruments com ara rúbriques d'avaluació, enquestes a l'alumnat i les seves famílies, diaris d'aula i materials audiovisuals de les sessions. Aquest enfocament integral permet obtenir una visió rica i detallada del procés d'aprenentatge.

4.2. Procediment

Per desenvolupar aquest estudi, que es tracta d'un estudi descriptiu i experimental, s'ha seguit un procediment estructurat en tres fases: diagnòstic inicial, implementació de la intervenció i avaluació final.

4.2.1. Fase 1. Diagnòstic inicial

Aquesta primera fase té com a objectiu obtenir una visió general dels hàbits de lectura, el nivell inicial de comprensió lectora i les característiques comunicatives de l'alumnat participant. Per aconseguir-ho, s'han dut a terme les següents accions:

- ❖ Administració d'enquestes: es van distribuir enquestes dirigides tant a l'alumnat com a les famílies per conèixer els hàbits lectors, les preferències literàries i les percepcions sobre la lectura i la seva relació amb aquesta.
- ❖ Proves de comprensió lectora i de les habilitats comunicatives: es van aplicar proves adaptades al nivell de cicle superior per mesurar la comprensió lectora i, les habilitats comunicatives en general, inicials dels participants.
- ❖ Anàlisi dels resultats: un cop recollides les dades, es van analitzar per identificar les necessitats i punts forts dels alumnes, i establir una base per a la intervenció.

4.2.2. Fase 2. Implementació de la intervenció

En aquesta fase, es van posar en marxa les activitats del projecte, les quals inclouen la creació un club de lectura i la dramatització d'una obra literària, amb l'objectiu de potenciar les habilitats comunicatives de l'alumnat, posant especial atenció a la comprensió lectora i l'expressió oral.

A l'apartat 4.3 d'aquesta investigació s'explica més detalladament tota l'estructura del projecte d'intervenció educativa elaborat per poder verificar o negar la hipòtesi plantejada per a aquesta recerca.

4.2.3. Fase 3. Avaluació final

L'objectiu d'aquesta fase ha estat analitzar l'impacte de la intervenció sobre la comprensió lectora i les habilitats comunicatives de l'alumnat a partir dels següents aspectes:

- ❖ Proves de comprensió lectora: es van tornar a administrar les mateixes proves utilitzades a la fase inicial per comparar els resultats i mesurar els progressos.

- ❖ Anàlisi comparativa: es van contrastar els resultats inicials i finals per avaluar l'efectivitat del projecte.
- ❖ Dades qualitatives: es van recollir observacions de les sessions, materials audiovisuals de les diferents activitats i les anotacions del diari docent per obtenir una perspectiva més rica i contextualitzada de l'evolució dels participants.

Aquest procediment ha permès una aplicació organitzada i rigorosa de la intervenció, assegurant una avaluació fiable del seu impacte sobre les habilitats de comprensió lectora i expressió oral.

4.3. Estructura del projecte

Tal com s'ha comentat a l'apartat anterior 4.2.2 d'aquest treball, es va elaborar un projecte inspirat amb l'obra literària *Matilda* de l'autor Roald Dahl, en l'objectiu d'incentivar a la lectura l'alumnat de cicle superior de primària. A més a més, també havia de servir per poder investigar sobre si un club de lectura i una posterior dramatització d'escenes de l'obra, podien afavorir i desenvolupar les habilitats comunicatives d'aquests alumnes. El projecte porta per títol, *Matilda en acció: explorant la màgia del llibre a través del teatre* i està dissenyat per a alumnes de sisè de primària. Destaquem dues parts significatives d'aquest projecte: el club de lectura i la dramatització de l'obra.

4.3.1. Sessions del club de lectura

El club de lectura sobre *Matilda* es va desenvolupar al llarg de diverses setmanes i va incloure les següents activitats:

- ❖ Lectura en veu alta: els alumnes van llegir fragments del llibre en veu alta, centrant-se en la pronunciació, la fluïdesa i l'expressivitat. Aquest exercici va tenir com a objectiu millorar la confiança i les habilitats lectores dels participants.

- ❖ Assignació de rols: per fomentar la participació activa i de quasi tot l'alumnat, cada alumne va assumir un rol específic durant les sessions:
 - Cronista: resumia els esdeveniments més importants del capítol llegit.
 - Endeví: feia prediccions sobre els esdeveniments següents.
 - Detectiu de paraules: identificava termes interessants o desconeguts i investigava el seu significat.
 - Crític: valorava i debatia les decisions dels personatges durant la narració.

- ❖ Activitats interactives: es van dur a terme activitats com *Kahoots* per reforçar la comprensió lectora i fer les sessions més dinàmiques i motivadores per als alumnes.

4.3.2. Dramatització de l'obra

La dramatització es va estructurar en diverses fases amb l'objectiu de treballar tant la creativitat com les habilitats comunicatives:

- ❖ Selecció d'escenes: els alumnes van analitzar diverses escenes del llibre i, en grups, van triar les que volien adaptar al format teatral.

- ❖ Introducció a l'escriptura d'un guió teatral: es va proporcionar una formació inicial sobre les característiques principals d'un guió teatral, incloent-hi la distribució dels diàlegs, les acotacions i la descripció d'escenes.

- ❖ Redacció dels guions: cada grup va elaborar el seu propi guió teatral basant-se en l'escena seleccionada. Aquesta activitat va fomentar la col·laboració i la capacitat d'organització dels estudiants, així com la seva creativitat.

- ❖ Preparació de la representació: els grups van treballar de manera autònoma per preparar les seves escenes, organitzant assajos i decidint aspectes com

l'escenografia i el vestuari. El docent va actuar com a guia per resoldre dubtes i oferir suport puntual. Es va disposar de diverses sessions per tal de fer aquesta tasca.

- ❖ Representació final: es va organitzar una representació teatral on cada grup va representar la seva escena davant dels seus companys i mestres. Aquesta activitat va permetre als alumnes posar en pràctica les habilitats treballades durant el projecte i celebrar els progressos assolits.

4.4. Instruments

En el marc d'aquesta investigació, es van utilitzar diferents instruments amb l'objectiu de recollir dades fiables i rellevants que permetessin avaluar el desenvolupament de les habilitats comunicatives dels alumnes de cycle superior d'educació primària. La varietat d'instruments usats respon a la necessitat d'obtenir informació tant qualitativa com quantitativa, amb una aproximació integral que combinés les percepcions de l'alumnat, les famílies i el professorat amb observacions directes i proves dissenyades específicament. Aquesta metodologia ha permès analitzar amb profunditat com les activitats de comprensió lectora i dramatització, basades en l'obra *Matilda*, han impactat en la seva expressió oral, escrita i altres habilitats comunicatives.

4.4.1. Enquesta dirigida a l'alumnat de cycle superior

L'enquesta per a l'alumnat es va elaborar amb la finalitat d'investigar les seves actituds, preferències i experiències relacionades amb la lectura i la comprensió lectora, així com les seves opinions i motivacions. Aquesta enquesta ha estat validada per professionals de l'àmbit lingüístic i per docents amb coneixements del tema.

Les preguntes tractaven aspectes com el temps que dediquen a llegir, el tipus de llibres que els agraden, i quines activitats o situacions els motivarien a llegir més. També es recullen reflexions personals sobre per què consideren que la lectura és important i com la seva família i l'escola els poden ajudar a millorar el seu hàbit lector.

L'objectiu d'aquesta enquesta era entendre millor com perceben la lectura i quines estratègies es poden implementar per fomentar-ne l'interès i millorar els hàbits lectors entre els alumnes de sisè.

L'enquesta estava organitzada en tres blocs:

- Bloc 1. Hàbits lectors
- Bloc 2. Motivació i percepció
- Bloc 3. Percepció sobre l'entorn lector

Dintre d'aquests tres bloc, hi havia preguntes tancades, on l'alumnat havia d'escollir l'opció que més el representés, i obertes, on podien escriure la seva reflexió, opinió o proposta. L'enquesta es va elaborar amb el programa *Google Forms* i es va difondre als alumnes a través del seu correu electrònic institucional del centre educatiu per part dels seus tutors corresponents. Veure a l'annex número 8.1 el model de l'enquesta i l'enllaç per poder accedir-hi.

4.4.2. Enquesta dirigida a les famílies

L'enquesta era dirigida per a les famílies dels alumnes de cicle superior de primària i tenia com a objectiu recopilar informació sobre el paper que juguen les famílies en el desenvolupament dels hàbits de lectura dels seus fills i filles.

Les preguntes d'aquesta enquesta abordaven aspectes com la freqüència amb què els nens i nenes llegeixen a casa, el tipus de materials que prefereixen, i el paper de la família en la promoció de la lectura. A més, es preguntava sobre l'ús de tecnologies digitals en la lectura i com aquestes poden afectar l'interès per la lectura en paper. També es buscava recollir suggeriments i idees de les famílies per millorar l'hàbit lector dels alumnes tant a casa com a l'escola.

L'objectiu final era obtenir una visió més àmplia sobre com la col·laboració entre l'escola i les famílies pot contribuir a fomentar l'interès per la lectura i establir hàbits lectors sòlids entre els alumnes de primària.

L'enquesta estava organitzada en tres blocs, que eren els següents:

- Bloc 1. Hàbits lectors a casa
- Bloc 2. Percepció de la lectura i implicació
- Bloc 3. Lectura i tecnologia

Aquesta enquesta va oferir una visió valuosa per complementar les dades recollides a l'escola. L'enquesta es va elaborar amb el programa *Google Forms* i es va difondre a les famílies de l'alumnat de cicle superior a través del correu electrònic per part dels tutors corresponents dels seus fills/es. Veure a l'annex número 8.1 el model de l'enquesta i l'enllaç per poder accedir-hi.

4.4.3. Taula d'observació de les habilitats comunicatives

La taula d'observació va ser un instrument essencial per avaluar de manera sistemàtica i estructurada l'evolució de les habilitats comunicatives dels alumnes al llarg del projecte. Aquesta eina es va utilitzar durant les sessions de lectura i dramatització, i va permetre recollir dades sobre aspectes específics mitjançant indicadors clarament definits. Veure el model de la taula d'observació a l'annex número 8.3.

Indicadors de la taula d'observació

Comprensió lectora

- Entén el contingut global i els detalls del text treballat.
- Identifica idees principals i inferències.
- Demostra comprensió a través de dramatitzacions o respostes orals i escrites.

Expressió oral:

- Parla amb to de veu adequat i entenedor.
- Utilitza vocabulari ric i estructures gramaticals correctes.
- Manté el contacte visual durant les exposicions.

- Mostra confiança i seguretat en les dramatitzacions o presentacions.

Expressió escrita:

- Estructura correctament els textos.
- Fa servir vocabulari ric i divers.
- Mostra millores en ortografia, gramàtica i cohesió textual.
- Relaciona idees de manera clara i organitzada.

Interacció i cooperació:

- Participa activament en les activitats grupals.
- Mostra capacitats per escoltar i respectar les idees dels altres.
- Aporta propostes constructives durant els debats.

Pensament crític:

- Analitza i reflexiona sobre el comportament dels personatges de *Matilda*.
- Fa una valoració crítica de les actituds i decisions dels personatges.
- Participa en debats grupals sobre temes clau del llibre.

Confiança i actitud:

- Mostra iniciativa a l'hora de participar en les activitats.
- És segur a l'hora d'expressar idees, tant oralment com per escrit.
- Reflexiona sobre els seus punts forts i febles en les seves habilitats comunicatives.
- Es veu progrés en la seva autoconfiança davant reptes comunicatius.

Aquestes observacions es van dur a terme de manera sistemàtica durant tot el projecte i van proporcionar dades qualitatives essencials per complementar els altres instruments.

4.4.4. Proves dissenyades específicament per al projecte

Les proves específiques es van dissenyar per avaluar directament les habilitats de comprensió lectora i expressió oral i escrita dels alumnes en relació amb l'obra *Matilda*. Aquestes proves es van dividir en dues fases:

Prova inicial

- Objectiu: establir un punt de partida per avaluar les habilitats comunicatives dels alumnes abans d'iniciar el projecte.
- Contingut: incloïa un fragment de lectura de *Matilda* amb preguntes que exploraven aspectes literals, interpretatius i crítics. També es va demanar als alumnes que resumissin el fragment oralment i responguessin a una pregunta d'opinió.
- Metodologia: els alumnes van completar la prova individualment i es van registrar les seves respostes per a una anàlisi posterior.

Prova final

- Objectiu: valorar l'evolució de les habilitats comunicatives al final del projecte.
- Contingut: es va utilitzar un nou fragment del llibre amb un enfocament similar al de la prova inicial. Es van incloure preguntes de comprensió lectora i activitats d'expressió oral i escrita per avaluar el progrés.
- Metodologia: els resultats es van comparar amb els de la prova inicial per identificar millores i canvis significatius.

Aquestes proves van ser clau per obtenir dades objectives i mesurables sobre l'impacte del projecte en les habilitats comunicatives dels alumnes. A l'annex número 8.2 es pot veure una mostra d'aquestes proves de comprensió lectora.

4.4.5. Relació entre instruments

Els diversos instruments es van dissenyar per ser complementaris i proporcionar una visió integral del desenvolupament de les habilitats comunicatives dels alumnes. Les enquestes van aportar dades perceptives, la taula d'observació va permetre recollir informació qualitativa en

temps real, i les proves específiques van oferir una anàlisi quantitativa de l'evolució dels alumnes. Aquesta triangulació metodològica assegura la fiabilitat i la validesa dels resultats obtinguts, contribuint a una comprensió global de l'impacte del projecte.

4.5. Mostra

Per a la realització d'aquest estudi, s'ha seleccionat un grup de vint-i-sis alumnes de sisè de primària d'una escola concertada de les Terres de l'Ebre. Aquesta escola es caracteritza per tenir una única línia educativa per curs, amb una mitjana d'entre vint-i-cinc i trenta alumnes per aula. Aquesta configuració permet un seguiment proper de l'alumnat, afavorint una atenció personalitzada tant en l'àmbit acadèmic com en el personal.

El grup seleccionat està format per alumnes d'edats compreses entre els onze i els dotze anys, representant una diversitat significativa pel que fa a les seves necessitats educatives, capacitats acadèmiques i entorns familiars. Aquesta diversitat constitueix un punt clau per a l'estudi, ja que permet observar l'impacte de la intervenció tant en alumnes amb un alt rendiment acadèmic com en aquells amb dificultats d'aprenentatge lleus. Aquesta heterogeneïtat és representativa de la realitat de moltes aules i proporciona una visió més completa de la implementació del projecte.

L'escola on s'ha dut a terme l'estudi està ubicada en una zona urbana d'una ciutat de les Terres de l'Ebre, amb una població predominantment de classe mitjana-alta. Aquest context socioeconòmic també és rellevant per entendre les dinàmiques d'aprenentatge i comunicació dels alumnes. La majoria de les famílies estan altament implicades en l'educació dels seus fills, encara que en alguns casos es detecten dificultats per oferir un suport constant a causa de factors personals.

Pel que fa a les competències lingüístiques, el grup presenta un ampli ventall de nivells. Hi ha alumnes amb una alta competència lectora i comunicativa, capaços de comprendre i interpretar textos amb facilitat, mentre que altres tenen dificultats per assolir una comprensió lectora funcional. Aquestes diferències també es reflecteixen en les habilitats orals, amb alguns alumnes que mostren seguretat i fluïdesa en les seves intervencions, i d'altres que tenen una menor capacitat d'expressió oral, ja sigui per timidesa, manca de vocabulari o altres factors.

A més dels alumnes, el projecte també ha comptat amb la col·laboració activa de les famílies. Aquestes han tingut un paper fonamental, no només com a suport per als seus fills, sinó també com a participants en aquest projecte, concretament donant la seva visió i opinió personal respecte a la lectura. Aquesta implicació ha permès ampliar l'impacte del projecte més enllà de l'entorn escolar, fomentant una major connexió entre l'escola i la família.

Finalment, cal destacar que l'elecció d'aquesta mostra no és aleatòria, sinó que respon a criteris d'accessibilitat i viabilitat del projecte, així com a la voluntat de treballar amb un grup que representi la realitat d'una aula ordinària de cicle superior de primària. Aquesta configuració ha permès desenvolupar una intervenció educativa adaptada a les necessitats del grup, amb l'objectiu d'avaluar de manera àmplia l'eficàcia del projecte de comprensió lectora i dramatització.

5. ANÀLISI DE RESULTATS

Per tal de valorar l'impacte de la intervenció en les habilitats comunicatives i la comprensió lectora de l'alumnat de cicle superior, es durà a terme una anàlisi de dades combinant metodologies quantitatives i qualitatives.

Quantitativa

S'aplicarà una comparació dels resultats de les proves de comprensió lectora abans i després de la intervenció, amb l'objectiu de determinar possibles millores en el rendiment dels alumnes. Així mateix, s'analitzaran les freqüències i les tendències en les respostes de les enquestes per obtenir una visió global de la percepció de l'alumnat sobre el procés d'aprenentatge i els canvis en la seva competència lectora i comunicativa.

Qualitativa

D'altra banda, s'efectuarà una anàlisi temàtica de les observacions realitzades durant les sessions, prenent per guia la taula d'observació de les habilitats comunicatives amb tots els seus ítems. Aquest procés permetrà identificar patrons en l'evolució de les habilitats comunicatives dels participants, tot destacant aspectes rellevants com la comprensió lectora, l'expressió escrita i oral, la interacció i cooperació, el pensament crític i la confiança i actitud.

Aquest enfocament combinat proporcionarà una visió completa de l'impacte de la intervenció, cosa que permet contrastar els resultats quantitius amb una anàlisi més detallada dels processos d'aprenentatge observats.

Per aquest motiu, en aquest apartat es presenten i analitzen els resultats obtinguts a partir del projecte de lectura i dramatització de *Matilda*, dut a terme amb alumnat de sisè curs de cicle superior de primària. L'objectiu d'aquest és examinar si la combinació de la comprensió lectora i la dramatització ha afavorit el desenvolupament de les habilitats orals i comunicatives dels participants. A partir de les dades recollides mitjançant observacions, enquestes i proves, es destaquen les tendències més rellevants i es discuteix la seva implicació en la hipòtesi inicial del treball.

5.1. Mètode d'anàlisi

Per a l'anàlisi dels resultats, s'han utilitzat diverses eines d'avaluació qualitativa i quantitativa. Les dades s'han recollit a partir de:

- **Enquestes:** han permès conèixer la relació de l'alumnat de cicle superior i de les seves respectives famílies vers la lectura.
- **Observació directa:** a partir d'una taula d'observació s'han anat registrant les millores de les habilitats comunicatives, donant especial importància a les habilitats orals, dels alumnes durant les diverses sessions de tot el projecte.
- **Rúbriques d'avaluació:** han estat aplicades tant a la comprensió lectora com a les habilitats comunicatives i la dramatització, cosa que permet una comparació entre el nivell inicial i final.
- **Fitxes de comprensió lectora:** són tots els exercicis realitzats per l'alumnat per valorar el seu progrés en la interpretació i assimilació de textos.

El grup analitzat està format per vint-i-sis alumnes de sisè de primària, amb diferents nivells de competència lectora i expressió oral. Els criteris d'anàlisi es van establir a partir d'indicadors clau com la comprensió del text, la capacitat de resum, la fluïdesa oral i la confiança en l'expressió davant d'un públic.

5.2. Resultats obtinguts

L'anàlisi dels resultats obtinguts en el projecte del club de lectura i dramatització de *Matilda* permet valorar l'efectivitat d'aquesta metodologia en la millora de les habilitats comunicatives de l'alumnat. A partir de les dades recollides mitjançant enquestes, fitxes de comprensió lectora, rúbriques d'avaluació i observació directa, es presenten els principals resultats obtinguts en cada una d'aquestes categories. Aquest apartat es divideix en diferents seccions per facilitar-ne la comprensió i permetre una anàlisi detallada dels aspectes més rellevants.

5.2.1. Enquestes alumnat i famílies

En el marc de la present investigació, s'han analitzat les dues enquestes dirigides a l'alumnat de cicle superior de primària i a les seves famílies amb l'objectiu de veure la relació entre la comprensió lectora, la dramatització i el desenvolupament de les habilitats comunicatives. Aquestes enquestes han estat dissenyades tenint en compte les directrius del programa *Llegir en família (2024)*, impulsat pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, el qual promou la lectura compartida com a eina fonamental per millorar el rendiment acadèmic i afavorir el vincle entre infants i adults.

El programa *Llegir en família (2024)* subratlla la importància de la lectura en l'entorn domèstic com a mecanisme per fomentar la concentració, potenciar la imaginació i reforçar la comprensió lectora. A través d'iniciatives i materials de suport, es busca implicar activament les famílies en l'hàbit lector dels seus fills i filles, promovent així un model educatiu més col·laboratiu. En aquest sentit, les enquestes plantejades en aquest estudi pretenen examinar fins a quin punt aquestes recomanacions es veuen reflectides en la realitat quotidiana de les famílies i quin impacte tenen en el desenvolupament comunicatiu de l'alumnat.

Mitjançant l'anàlisi de les respostes obtingudes, es vol explorar si la participació de les famílies en la lectura domèstica es tradueix en una millora de les competències lingüístiques i en una major predisposició dels infants a expressar-se de manera oral i escrita. A més, es busca establir possibles connexions entre aquest hàbit i la dramatització com a estratègia per consolidar la comprensió lectora i l'expressió oral en el context educatiu.

Enquesta alumnat de cicle superior

Per tal de comprendre els hàbits lectors i explorar possibles vies per fomentar la comprensió lectora i les habilitats comunicatives mitjançant un projecte basat en la lectura i la dramatització, es va passar un qüestionari a trenta-cinc alumnes de cicle superior. A continuació es presenten els resultats més destacats.

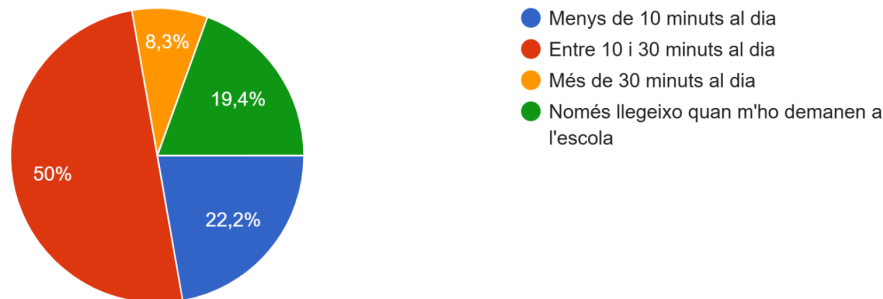
1. Hàbits lectors dels alumnes

Un aspecte fonamental és el temps que els alumnes dediquen a la lectura fora de l'entorn escolar. Els resultats mostren que:

- Un **50%** dels alumnes llegeix entre **10 i 30 minuts al dia**.
- Un **22%** llegeix menys de **10 minuts diaris**.
- Un altre **19%** afirma que **només llegeix quan ho exigeixen les activitats escolars**.
- Només un **8%** llegeix **més de 30 minuts diaris**.

Quant de temps dediques a llegir fora de l'escola?

36 respostes

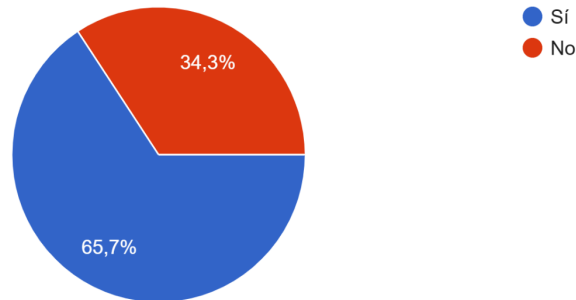
Aquesta informació posa de manifest que, tot i que existeix un grup significatiu d'alumnes amb hàbits lectors mínims establerts, una part important de l'alumnat no percep la lectura com una activitat habitual fora de l'escola. Aquesta situació és preocupant, ja que la lectura regular és clau per desenvolupar la comprensió lectora i adquirir vocabulari, competències imprescindibles per a la comunicació oral i escrita.

2. Lectura per plaer

Quan es pregunta als alumnes si llegeixen per plaer, el **66%** dels participants respon afirmativament. Tot i que aquesta dada és positiva, encara hi ha un **34%** que afirma no trobar gust per la lectura. Aquesta divisió podria estar relacionada amb diversos factors, com la manca de connexió amb els textos llegits, el tipus de materials oferts, o una manca d'experiències positives relacionades amb la lectura.

Llegeixes per plaer?

35 respostes

Aquest resultat reforça la idea que és necessari plantejar activitats que vinculin la lectura amb experiències agradables i significatives, per despertar el gust per la lectura en aquells alumnes que encara no el perceben.

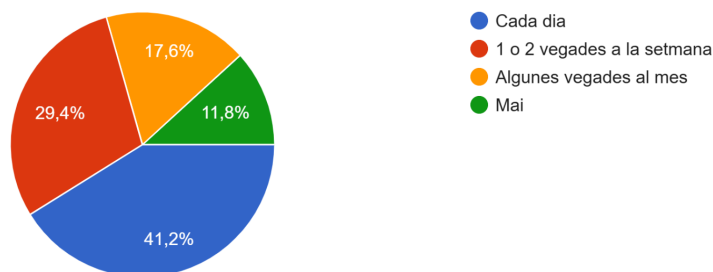
3. Freqüència de lectura per plaer

Entre els alumnes que afirmen llegir per plaer, la freqüència varia:

- Un **41,18%** llegeixen **cada dia**.
- Un **29,41%** ho fan **1 o 2 vegades a la setmana**.
- Un **17,65%** llegeixen **algunes vegades al mes**.
- Un **11,76%** declaren que **mai no llegeixen per plaer**.

Amb quina freqüència llegeixes per plaer?

34 respostes

Aquestes dades mostren que, si bé un percentatge elevat de l'alumnat té una relació freqüent amb la lectura, encara hi ha un grup que llegeix molt poc o gens per gust. Això reforça la importància de promoure lectures atractives i adaptades als seus interessos.

4. Percepció personal envers la lectura

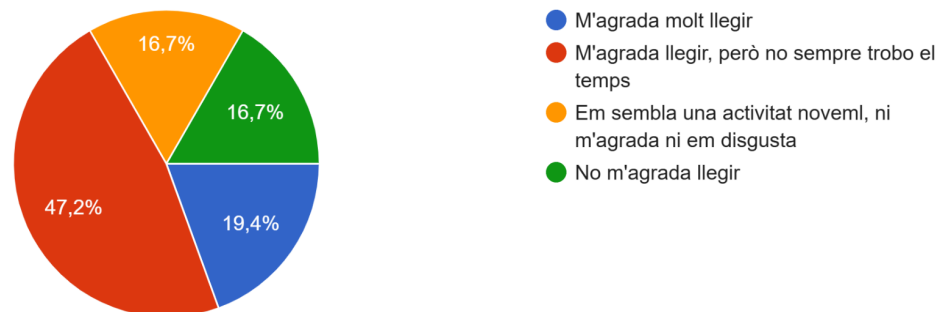
Quan es demana als alumnes com se senten respecte a la lectura, les respostes es distribueixen de la manera següent:

- El **47%** declara que **li agrada llegir, però que sovint no troba el temps necessari.**
- El **19%** afirma que **li agrada molt llegir.**
- Un **17%** considera que **llegir és una activitat indiferent.**
- El **17%** restant expressa que **no li agrada llegir.**

Aquestes dades reflecteixen dues qüestions rellevants. D'una banda, hi ha un grup considerable d'alumnes que, malgrat gaudir de la lectura, veuen limitat el seu temps per a aquesta activitat. Això suggereix que caldria integrar la lectura en activitats escolars creatives i motivadores que també puguin prolongar-se més enllà de l'horari lectiu. D'altra banda, és preocupant que un 34% dels alumnes (sumant els que són indiferents i els que no els agrada llegir) mostri desinterès per una competència bàsica com és la lectura.

Com et sents respecte a la lectura?

36 respostes

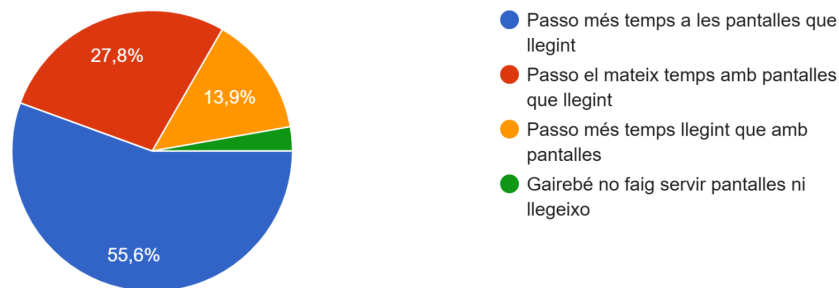
5. Impacte de les tecnologies en la lectura

Les tecnologies tenen un paper complex en la relació dels alumnes amb la lectura. Les respostes dels alumnes mostren:

- Un **56%** afirma que les tecnologies **no han influït** significativament en la seva manera de llegir.
- Un **28%** indica que **les pantalles han reduït el seu interès per la lectura** tradicional.
- Un **14%** considera que **les tecnologies han tingut un impacte positiu**, ja sigui facilitant l'accés a materials de lectura digitals o motivant-los amb nous formats.
- Un **2%** exposa que **gairebé no fa servir pantalles, però tampoc llegeix**.

Quant de temps passes al dia utilitzant dispositius electrònics (mòbil, tauleta, ordinador) en comparació amb el temps que dediques a la lectura?

36 respostes

Aquesta diferència demostra que les tecnologies poden actuar com una distracció, però també com una eina important per fomentar l'hàbit lector. Per tant, seria recomanable integrar recursos digitals (com aplicacions de lectura o llibres electrònics) dins dels projectes educatius, aprofitant el seu atractiu per captar l'atenció dels alumnes.

6. Factors que motiven la lectura

Finalitzant la part quantitativa d'aquesta enquesta, s'ha preguntat als alumnes quines situacions els incentivarien a llegir més. Les preguntes que segueixen a aquesta són de caràcter obert, on els alumnes havien d'exposar la seva opinió o vivència personal. S'ha tingut en compte,

de manera fidel, totes les respostes obtingudes de tot l'alumnat. D'aquesta pregunta, les respostes més freqüents han estat:

- Un **72,22%** afirmen que **llegir llibres d'un tema que els interessa** els motivaria.
- Un **13,89%** creuen que **llegir en grup amb amics** els impulsaria a llegir més.
- Un **2,78%** consideren que **participar en activitats relacionades amb llibres (clubs de lectura, biblioteques, etc.)** seria beneficiós.
- Un **2,78%** diuen que **cap activitat els motivaria perquè no els interessa llegir**.
- Un **2,78%** es veurien motivats per **llegir per relaxar-se a la nit**.
- Un **2,78%** gaudirien més si **llegissin a la natura**.
- Un **2,78%** prefereixen **llegir en veu alta**.

Aquestes respostes posen en relleu la importància de permetre a l'alumnat triar llibres segons els seus interessos i de fomentar dinàmiques col·laboratives, com els clubs de lectura, per millorar la seva motivació.

Hi ha alguna activitat o situació que et motivi a llegir més?

36 respostes

7. Per què creus que és important llegir?

Pel que fa a les preguntes obertes de l'enquesta, les respostes a aquesta pregunta reflecteixen diverses perspectives de l'alumnat sobre la lectura. Els motius més comuns són:

- **Millorar l'ortografia i la comprensió lectora:** diversos alumnes han destacat que llegir els ajuda a escriure millor i a entendre textos amb més facilitat. Aquesta consciència del

valor instrumental de la lectura indica que alguns infants veuen la lectura com una eina per aconseguir millores acadèmiques.

- **Ampliar el vocabulari:** hi ha qui menciona que llegir els ajuda a conèixer noves paraules, fet que enriqueix el seu llenguatge i expressió oral.
- **Aprendre coses noves:** un altre grup d'alumnes reconeix que la lectura és una porta per descobrir noves idees, mons i perspectives, cosa que indica una percepció de la lectura com a font de coneixement.

En general, aquestes respostes mostren que, tot i que no tots els alumnes gaudeixen de la lectura, sí que reconeixen el seu valor educatiu i cultural.

8. Com et sentiries si hi hagués més activitats relacionades amb la lectura a l'escola?

Aquí, en aquesta pregunta de la part qualitativa de l'enquesta, les respostes són diverses:

- **Entusiasme per activitats relacionades:** alguns alumnes s'hi mostren favorables, indicant que això els motivaria a participar i a millorar en lectura. Aquesta predisposició suggereix que hi ha un interès latent que es podria potenciar amb activitats atractives i motivadores.
- **Resistència o desgana:** uns altres responen amb poc entusiasme, al·legant que ja fan prou activitats de lectura o que no els agrada llegir. Aquesta actitud revela que una part de l'alumnat pot percebre la lectura com una tasca més que com una activitat agradable, fet que pot indicar la necessitat de canviar la percepció d'aquesta activitat.
- **Expectatives d'aprenentatge:** alguns alumnes creuen que aquestes activitats els ajudarien a millorar, especialment en l'ortografia, la qual cosa indica que relacionen la lectura amb un benefici directe per als seus estudis.

Aquestes respostes suggereixen que caldria dissenyar activitats lúdiques i diferents per captar l'atenció d'aquells que mostren una actitud més negativa.

9. Què fan a casa per animar-te a llegir?

Les respostes sobre el paper de les famílies en la promoció de la lectura són força variades:

- **Poca implicació familiar:** algunes respostes mostren que a casa no es fa gaire per incentivar la lectura, fins i tot amb frases com “*Ja han desistit*” o “*Res*”. Això posa de manifest que, en alguns casos, la lectura no és una prioritat familiar i potser caldria treballar més amb les famílies per donar-los eines per motivar els infants.
- **Intent d’animar amb consells:** altres famílies intenten motivar a través de consells, com ara “*Intenta pensar que et servirà per millorar*”, indicant que es reconeix la importància de llegir, però potser falta una estratègia més activa.
- **Propostes concretes:** algunes famílies busquen estratègies més efectives, com posar a disposició llibres que s’ajustin als gustos dels infants (“*Posar-me un llibre que m’agradi*”). Aquesta aproximació, centrada en els interessos dels infants, sembla més efectiva per fomentar l’hàbit lector.

Aquestes respostes mostren que hi ha marge per treballar amb les famílies i que caldria buscar maneres de fer-les partícips del procés lector.

10. Creus que les tecnologies (mòbils, tauletes, ordinadors) t’han influït en la teva manera de llegir?

Les opinions respecte a la influència de les tecnologies en la lectura són variades:

- **Influència negativa:** molts alumnes reconeixen que les pantalles els distreuen de la lectura tradicional, amb afirmacions com “*Si perquè m’enganxo a les pantalles*”. Això mostra una competència clara entre l’atractiu de la tecnologia i els llibres.
- **No perceben influència:** alguns responen amb un clar “*No*”, suggerint que, tot i fer servir dispositius electrònics, no creuen que això hagi afectat la seva manera de llegir.
- **Alternança entre lectura i tecnologia:** alguns alumnes, en canvi, admeten que la tecnologia pot complementar la lectura (“*De vegades*”), fet que podria obrir la porta a explorar recursos digitals per fomentar l’interès per la lectura.

Aquestes respostes indiquen que les tecnologies poden ser tant un repte com una oportunitat, depenent de com s’utilitzin.

Conclusions

Els resultats de l'enquesta evidencien la necessitat d'introduir estratègies didàctiques innovadores per fomentar la lectura i les habilitats comunicatives. Activitats com el club de lectura i la dramatització poden ser eines especialment importants, ja que combinen l'element lúdic, la col·laboració entre iguals i l'expressió oral. Aquestes activitats no només poden incrementar la motivació per la lectura sinó també millorar la comprensió lectora i les habilitats comunicatives, contribuint al desenvolupament integral de l'alumnat.

Enquesta a les famílies de l'alumnat de cicle superior

Per tal de comprendre els hàbits lectors dels infants i explorar la influència de la família i les pantalles en el desenvolupament de la comprensió lectora i les habilitats comunicatives, es va passar un qüestionari a les famílies dels alumnes de cicle superior. A continuació, es presenten els resultats més destacats.

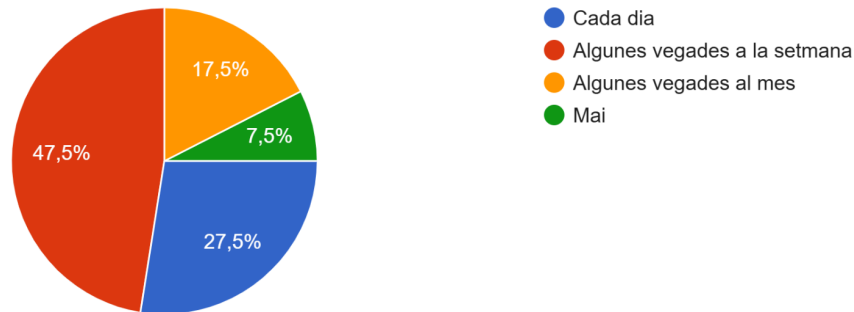
1. Freqüència de lectura dels alumnes fora de l'escola segons les seves famílies

Un aspecte rellevant per comprendre els hàbits lectors és el temps que els infants dediquen a la lectura fora de l'entorn escolar. Els resultats mostren que:

- Un **27%** dels infants **llegeixen diàriament**, indicant un hàbit lector consolidat.
- Un **47%** ho fan **algunes vegades a la setmana**, suggerint un hàbit moderat però no constant.
- Un **17%** només llegeixen **algunes vegades al mes**.
- Un **7%** afirma que **mai o gairebé mai no llegeix**.

Amb quina freqüència llegeix el vostre fill/a fora de l'escola?

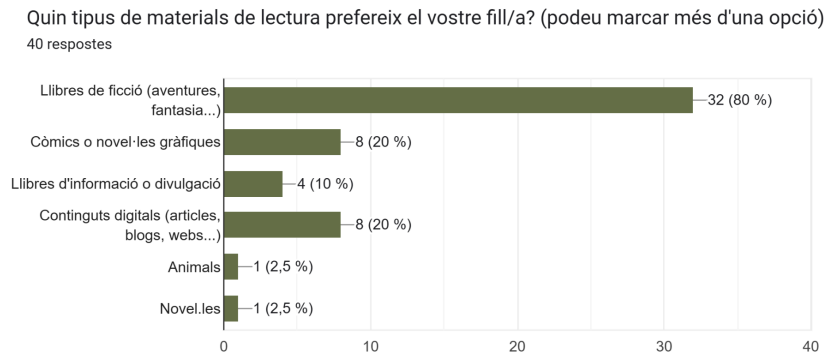
40 respostes

Aquestes dades mostren que, tot i que existeix un grup amb hàbits lectors mínims establerts, una part significativa de l'alumnat no percep la lectura com una activitat habitual. Això posa en relleu la necessitat de reforçar la motivació i fomentar la lectura regular entre els infants, especialment entre aquells amb hàbits més irregulars o absents.

2. Tipus de materials de lectura preferits

Les respostes indiquen que els materials més llegits pels infants són els **llibres de ficció** (aventures, fantasia...) (**80%**). Els **còmics o novel·les gràfiques** es queden amb un **20%**. En canvi, els **llibres d'informació o divulgació** (**10%**) i els **continguts digitals** (**20%**) també són menys populars. Això demostra una clara preferència per la narrativa i les històries, fet que pot ser un punt clau a l'hora de seleccionar lectures motivadores per a l'alumnat.

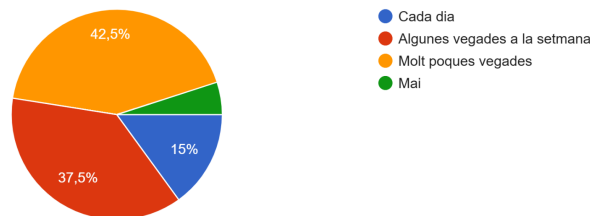

3. Temps dedicat a la lectura en família

El temps que les famílies dediquen a llegir amb els infants també és un factor clau en el foment de l'hàbit lector. Les respostes del qüestionari indiquen que:

- Un **15%** de les famílies **llegeixen amb els seus fills/es cada dia**.
- Un **37%** ho fan **algunes vegades a la setmana**.
- Un **43%** admeten que **llegeixen molt poques vegades**.
- Un **5%** declara **no dedicar temps** a aquesta activitat.

Amb quina freqüència llegiu vosaltres amb el vostre fill/a o li dediqueu temps a la lectura en família?
40 respostes

Aquestes dades posen de manifest que, tot i que algunes famílies participen activament en el foment de la lectura, existeix una manca d'hàbit en un percentatge significatiu. Això subratlla la importància de sensibilitzar les famílies sobre el seu paper en la creació d'un entorn lector favorable i la seva influència en el desenvolupament de les competències lectores.

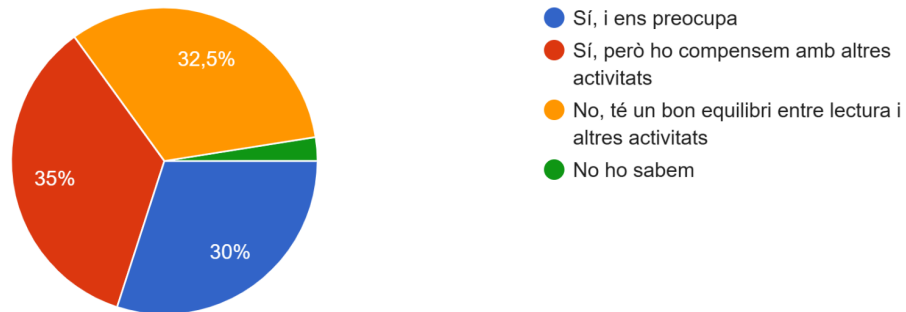
4. Temps dedicat a pantalles en comparació amb la lectura

Pel que fa a l'impacte de les pantalles en els hàbits lectors, les famílies aporten una visió que evidencia la competència entre les dues activitats:

- Un **32%** creu que els seus fills/es **mantenen un bon equilibri** entre lectura i pantalles.
- Un **30%** afirma que els infants **passen més temps amb pantalles que llegint**, expressant preocupació per aquesta situació.
- Un **35%** reconeix que, tot i que les **pantalles predominen, intenten equilibrar-ho** amb activitats educatives o lúdiques.
- Un **3%** exposa que **no ho sap**.

Creieu que el vostre fill/a passa més temps amb pantalles que llegint?

40 respostes

Aquestes dades mostren que les pantalles actuen com una forta competència per a la lectura i poden reduir el temps dedicat a aquesta. Tanmateix, també es desprèn que les famílies són conscients de la situació i intenten, d'alguna manera, reconduir-la. Això reforça la necessitat d'oferir propostes escolars i familiars que facin de la lectura una activitat atractiva i competitiva davant l'ús de dispositius digitals.

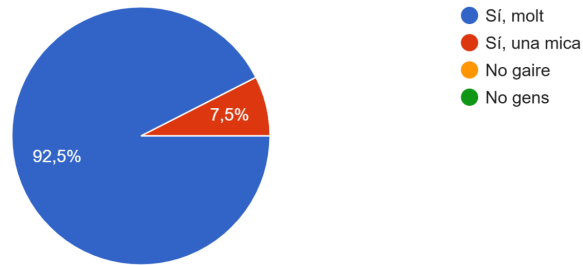
5. Percepció de la lectura i estratègies per fomentar-la

L'enquesta revela que la majoria de les famílies consideren la lectura una activitat imprescindible pel desenvolupament dels seus fills. Les respostes subratllen la seva importància per a la comprensió lectora, l'enriquiment del vocabulari i l'adquisició d'habilitats comunicatives. Per fomentar la lectura, les famílies utilitzen estratègies diverses, com ara llegir en família, comprar llibres atractius, anar a la biblioteca o establir rutines de lectura abans d'anar a dormir. Tot i això, algunes famílies han expressat dificultats per mantenir l'interès dels infants per la lectura, la qual cosa suggereix la necessitat de reforçar estratègies motivacionals.

6. Paper de l'escola en la promoció de la lectura

Un **92,5%** de les famílies consideren que l'escola té un **paper molt important** en el foment de la lectura, mentre que un **7,5%** creuen que el seu paper és **moderat**. Els suggeriments per millorar aquest aspecte inclouen la implementació de més estones de lectura lliure a l'aula, la creació de clubs de lectura i la possibilitat de permetre als alumnes triar les seves lectures segons els seus interessos.

Creieu que l'escola té un paper important en fomentar l'hàbit lector?
40 respostes

Conclusions

L'anàlisi dels resultats de l'enquesta mostra que, tot i que les famílies reconeixen la importància de la lectura, encara hi ha molts infants que no llegeixen de manera regular fora de l'escola. La preferència pels llibres d'aventures pot ser un punt de partida per motivar la lectura, així com la implementació d'estratègies més actives dins i fora de l'aula. A més, l'equilibri entre lectura i ús de pantalles és un repte que tant famílies com escoles han d'abordar per fomentar un hàbit lector sòlid i durador.

A més, els resultats del qüestionari mostren que els hàbits lectors dels infants estan influïts per la freqüència de lectura, el suport familiar i el temps dedicat a les pantalles. Aquests factors destaquen la necessitat d'implementar estratègies didàctiques que fomentin la motivació per la lectura, especialment mitjançant activitats que involucrin les famílies i que aprofitin recursos innovadors per fer la lectura més atractiva.

5.2.2. Anàlisi general de la investigació

L'anàlisi dels resultats obtinguts mitjançant les diferents proves administrades en aquest estudi permet extreure conclusions rellevants sobre la relació entre la comprensió lectora, la dramatització i el desenvolupament de les habilitats comunicatives de l'alumnat de cicle superior de primària. La recollida de dades s'ha dut a terme a través de diverses eines d'avaluació: enquestes dirigides a l'alumnat i a les seves famílies, observacions a l'aula durant les sessions de dramatització, proves inicials i finals de comprensió lectora i l'anàlisi qualitativa de la participació dels estudiants en les activitats proposades. Aquest conjunt d'instruments ha permès obtenir una visió global de l'impacte d'aquestes estratègies didàctiques en el procés d'aprenentatge.

D'una banda, els resultats de les enquestes han evidenciat que la implicació de les famílies en la lectura influeix de manera directa en el desenvolupament de la comprensió lectora i les habilitats comunicatives de l'alumnat. Les dades mostren que els infants que mantenen una rutina estable de lectura en família obtenen millors resultats en tasques de comprensió i participen amb més seguretat en activitats d'expressió oral. Aquest fet corrobora les premisses del programa *Llegir en família (2024)* impulsat per la Generalitat de Catalunya, que destaca la importància de fomentar la lectura compartida per enfortir el vincle familiar i potenciar les competències lingüístiques dels infants. En aquest sentit, les respostes de les famílies també han reflectit que aquelles que dediquen temps a llegir conjuntament amb els seus fills perceben una millora en la seva fluïdesa lectora, la seva capacitat de raonament i la seva seguretat a l'hora d'expressar-se.

D'altra banda, les observacions a l'aula i l'anàlisi de les activitats de dramatització han posat en relleu els beneficis d'aquesta metodologia en la millora de l'expressió oral i la confiança comunicativa dels alumnes. La representació d'escenes de *Matilda* ha demostrat ser una eina eficaç per potenciar la fluïdesa, la dicció i la capacitat d'interpretació de l'alumnat, alhora que afavoreix la comprensió profunda dels textos treballats. En diverses sessions, s'ha pogut comprovar que els alumnes que inicialment mostraven més reticència a parlar en públic han anat guanyant seguretat a mesura que avançava el projecte, fet que indica un impacte positiu de la dramatització en el seu desenvolupament comunicatiu. Així mateix, s'ha detectat un augment de

la motivació per la lectura entre l'alumnat, ja que el fet de posar-se en la pell dels personatges i treballar el text de manera més dinàmica ha fomentat un interès més gran per la història i pel procés lector en general.

Pel que fa a la comprensió lectora, la comparació entre les proves inicials i finals administrades als alumnes reflecteix una evolució significativa en aquells que han participat activament en el projecte. Els resultats indiquen millores en la capacitat d'identificar idees principals, inferir informació implícita i establir connexions entre diferents parts del text. Aquest progrés suggereix que la combinació de lectura, dramatització i implicació familiar constitueix una estratègia efectiva per reforçar les competències lingüístiques i comunicatives de l'alumnat de cicle superior.

Finalment, les dades qualitatives recollides a partir de comentaris i observacions del professorat reforcen la idea que la lectura i la dramatització poden actuar com a impulsadors per a l'expressió oral. S'ha observat que l'alumnat ha estat més predisposat a parlar en públic i a argumentar les seves idees, tant en activitats acadèmiques com en situacions informals dins l'aula. Aquest fet posa de manifest que les estratègies didàctiques basades en la interpretació de textos poden tenir una aplicació més enllà de la matèria de llengua, incidint també en altres àrees del currículum i fomentant una comunicació més efectiva entre els estudiants.

En conclusió, els resultats obtinguts confirmen la hipòtesi inicial del treball: la integració de la lectura en família i la dramatització dins l'àmbit escolar afavoreix el desenvolupament de les habilitats comunicatives de l'alumnat de cicle superior de primària. Aquest enfocament no només contribueix a la millora de la comprensió lectora, sinó que també incrementa la motivació per la lectura, reforça l'expressió oral i fomenta una actitud més activa i participativa en l'aprenentatge.

6. CONCLUSIONS

El present estudi ha tingut com a objectiu analitzar la relació entre la comprensió lectora, la dramatització i el desenvolupament de les habilitats comunicatives en l'alumnat de cicle superior d'educació primària. A través de la implementació d'un projecte multidisciplinari de lectura i dramatització basat en l'obra *Matilda*, s'han recollit i analitzat dades mitjançant diferents instruments: proves inicials i finals de comprensió lectora, observacions qualitatives de la participació dels estudiants, enquestes dirigides a l'alumnat i a les seves famílies i un seguiment de la implicació dels participants al llarg del projecte.

Els resultats obtinguts han indicat que la combinació de la lectura amb la dramatització és una estratègia didàctica efectiva per potenciar les habilitats comunicatives dels alumnes de cicle superior. Els alumnes han experimentat una millora significativa tant en la seva capacitat de comprensió lectora com en la seva expressió oral. D'una banda, han demostrat més seguretat a l'hora de parlar en públic, una fluïdesa verbal més gran i una millor capacitat per interpretar i expressar emocions a través del llenguatge. D'altra banda, s'ha evidenciat un progrés en la seva habilitat per extreure informació dels textos, identificar idees principals i secundàries i establir connexions entre el contingut llegit i el seu propi coneixement del món.

Un altre aspecte rellevant d'aquesta investigació ha estat l'impacte de la lectura en família. Les enquestes dirigides a les famílies han mostrat que aquells infants que tenen el suport dels seus progenitors en l'hàbit lector presenten millors resultats en comprensió i expressió oral. Aquesta dada reforça les premisses del programa *Llegir en família (2024)* impulsat per la Generalitat de Catalunya, que defensa la importància de compartir moments de lectura entre pares i fills per potenciar el desenvolupament lingüístic i cognitiu dels infants. Aquest fet posa de manifest la necessitat d'incentivar polítiques educatives que promoguin la col·laboració entre escola i família per tal de reforçar els aprenentatges dels estudiants.

Discussió i limitacions de l'estudi

Malgrat els resultats positius obtinguts, aquest estudi presenta algunes limitacions que cal tenir en compte a l'hora d'interpretar les seves conclusions.

En primer lloc, una de les principals limitacions és el nombre reduït de participants i el fet que l'estudi s'hagi dut a terme en un sol centre educatiu. Això implica que els resultats obtinguts no poden generalitzar-se de manera absoluta a altres contextos educatius. Cada centre té unes característiques pròpies que poden influir en l'efectivitat de la dramatització com a eina d'aprenentatge i com a millora de les habilitats comunicatives. Per exemple, el perfil socioeconòmic de les famílies, el nivell inicial de comprensió lectora de l'alumnat, la predisposició del professorat i els recursos disponibles poden ser factors que condicionin l'impacte d'aquesta proposta. Seria interessant, en estudis futurs, ampliar la mostra i incloure escoles amb diferents tipologies d'alumnat i entorns socioculturals per obtenir una visió més àmplia de com es pot implementar aquesta estratègia en diverses realitats educatives.

En segon lloc, cal fer esment que la durada del projecte ha estat relativament curta. Tot i que s'han observat millores en la comprensió lectora i en l'expressió oral de l'alumnat, no es pot determinar si aquests avenços es mantindrien a llarg termini o si, al contrari, es reduirien amb el temps en absència d'un reforç continuat. Per aquesta raó, seria bo que futures investigacions poguessin aprofundir en l'impacte de la dramatització en processos d'aprenentatge prolongats i analitzar fins a quin punt els beneficis aconseguits són sostenibles en el temps. A més, una implementació més extensa permetria explorar com es podria adaptar aquesta metodologia a diferents etapes educatives i quins ajustos serien necessaris per optimitzar-ne els resultats.

Un altre aspecte a considerar és que, malgrat que la dramatització és una eina educativa que es pot aplicar sense necessitat d'una inversió econòmica significativa, els resultats poden variar considerablement en funció del context de cada centre. L'experiència en dramatització del professorat, el nivell de motivació de l'alumnat i el grau de suport per part de la comunitat educativa poden condicionar la seva efectivitat. En aquest sentit, encara que la metodologia proposada sigui fàcilment adaptable a qualsevol escola, cal tenir en compte que la seva aplicació en entorns diferents pot donar lloc a resultats desiguals. Això planteja la necessitat d'elaborar materials de suport i formació específica per als docents interessats a implementar aquesta estratègia amb garanties d'èxit.

Conclusions finals

Aquest estudi ha evidenciat que la comprensió lectora i la dramatització són eines molt importants per afavorir el desenvolupament de les habilitats comunicatives de l'alumnat de cicle superior d'educació primària. Els resultats obtinguts mostren que la combinació d'aquestes estratègies contribueix a millorar la fluïdesa verbal, la confiança a l'hora de parlar en públic i la capacitat de comprensió dels textos treballats. A més, s'ha posat de manifest la importància de la implicació familiar en el procés d'aprenentatge, reforçant la idea que el foment de la lectura en l'àmbit domèstic pot tenir un impacte positiu en el rendiment acadèmic de l'alumnat.

Tanmateix, aquest estudi també ha deixat obertes diverses línies de recerca que podrien ser explorades en el futur. L'ampliació de la mostra, l'experimentació amb diferents tipologies de centres i la realització d'un seguiment a llarg termini podrien aportar dades més concloents sobre l'abast i la sostenibilitat dels efectes observats. A més, seria interessant analitzar com la dramatització pot integrar-se dins d'altres disciplines curriculars, tot i que ja és un projecte multidisciplinari, i quines adaptacions podrien fer-se per maximitzar-ne els beneficis en contextos diversos.

En definitiva, aquest treball posa de manifest que les metodologies actives i participatives, com la dramatització, poden tenir un paper fonamental en l'ensenyament de les llengües i la comunicació oral, concretament en les habilitats comunicatives. La seva aplicació no només contribueix a millorar les competències lingüístiques dels alumnes, sinó que també afavoreix una experiència d'aprenentatge més motivadora, significativa i vinculada a la realitat de l'alumnat. Per tant, es pot concloure que la combinació de la lectura, la dramatització i la implicació familiar constitueix una estratègia efectiva i recomanable per potenciar les habilitats comunicatives en el cicle superior d'educació primària.

7. BIBLIOGRAFIA

Biancarosa, G., & Snow, C. E. (2004). *Reading Next: A vision for action and research in middle and high school literacy*. Alliance for Excellent Education. Carnegie Corporation of New York.
https://media.carnegie.org/filer_public/b7/5f/b75fba81-16cb-422d-ab59-373a6a07eb74/ccny_report_2004_reading.pdf

Black, A. (2016). *The effects of reader's theatre on reading comprehension and fluency of fifth-grade students (Doctoral dissertation, Walden University)*.
<https://www.proquest.com/openview/8fb7c22cc32613f3aaac67081f06a48e/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750>

Brooks, G., & Wilson, J. (2015). *Using oral presentations to improve students' English language skills*. *Kwansei Gakuin University Humanities Review*, 19, 199-212.
<https://core.ac.uk/download/pdf/143638488.pdf>

Bueno, D., Forés, A., & Ruiz Bueno, A. (2023). *Els beneficis de la lectura en veu alta*. *Barcelona: Enciclopèdia*.
https://books.google.es/books?hl=ca&lr=&id=k2mkEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PT5&ots=lHa2gukkt_&sig=LYhLumHnZ1loqfgs8xRL3bYc3tg&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

Cruz, D. (2021). *La dramatización para desarrollar la expresión oral del inglés en estudiantes de cuarto grado de secundaria*. *Revista Polo del Conocimiento*, 6 (12), 1256-1277.
<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=9373840>

Cullinan, B. E. (2000). *Independent reading and school achievement*. *School Library Media Research*, 3, 1-24.
<https://alair.ala.org/server/api/core/bitstreams/14375846-932f-4720-a519-312b599db41d/content>

Desmurget, M. (2024). *Feu-los llegir! Més llibres i menys pantalles*. Edicions 62.

Fundació Bofill. (2024, 16 de maig). *Feu-los llegir! Una conversa sobre llibres, pantalles i educació* [vídeo]. YouTube.

https://www.youtube.com/watch?v=GSKmymI_pZU

Garay, G. M., Gastello, W. G., & Cervera, L. E. (2023). *Dramatización en las habilidades comunicativas en estudiantes de educación básica. Horizontes. Revista de Investigación en Ciencias de la Educación*, 7(31), 2608-2615.

<https://revistahorizontes.org/index.php/revistahorizontes/article/view/1261/2351>

Garrett, T. D., & O'Connor, D. (2010). *Readers' theater: "Hold on, let's read it again."*. *Teaching Exceptional Children*, 43(1), 6-13.

https://cercador.urv.cat/discovery/openurl?institution=34CSUC_URV&vid=34CSUC_URV:VU1&volume=43&date=2010&aulast=Garrett&issue=1&issn=0040-0599&spage=6&id=doi:10.1177%2F004005991004300101&auinit=TD&title=Teaching%20exceptional%20children.&atitle=Readers%27%20theater:%E2%80%9CHold%20on,%20let%27s%20read%20it%20again.%E2%80%9D&sid=google

Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació i Formació Professional. (2022). *DECRET 175/2022, de 27 de setembre de 2022, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica.*

<https://projectes.xtec.cat/nou-curriculum/educacio-basica/decret-educacio-basica/>

Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació i Formació Professional. (2024). *Llegir en família.* <https://educacio.gencat.cat/ca/departament/publicacions/campanyes/llegir-familia/>

Gobierno de España. Ministerio de Educación, Formación Profesional. (2020) *Ley Orgánica de Modificación de la Ley Orgánica de Educación (LOMLOE), número 3/2020, publicada en el Boletín Oficial del Estado el 23 de diciembre de 2020.*

<https://www.boe.es/eli/es/lo/2020/12/29/3>

Gobierno de España. Ministerio de Educación y Formación Profesional. (2022). *Evaluación de la competencia lectora en PISA 2022: Informe español*. Madrid: Ministerio de Educación y Formación Profesional.

https://www.libreria.educacion.gob.es/libro/pisa-2022-programa-para-la-evaluacion-internacional-de-los-estudiantes-informe-espanol_183950/

Gobierno de España. Ministerio de Educación y Formación Profesional. (2022). *PISA 2022. Gob.es*.

<https://www.educacionfpydeportes.gob.es/inee/evaluaciones-internacionales/pisa/pisa-2022.html>

Mahlaba, L. N., & Ntshangase, S. Z. (2023). *Using Dramatisation as an Interactive Pedagogy to Unleash Speaking Abilities of Grade Five English Second Language Learners*. *Journal of Educational Studies*, 22(3), 101-114.

<https://journals.co.za/doi/full/10.59915/jes.2023.22.3.6>

Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmics. (2022). *PISA 2022 Results (Volume I): What Students Know and Can Do*. OECD Publishing.

https://www.oecd.org/en/publications/pisa-2022-results-volume-i_53f23881-en.html

Parera, M. G. (2011). *Desenvolupament de les competències a l'escola: una experiència a través del teatre*. *Revista catalana de pedagogia*, 7, 283-298.

<https://raco.cat/index.php/RevistaPedagogia/article/view/71768/338600>

Reading Rockets. (2025). *Reader's Theater* | Reading Rockets.

<https://www.readingrockets.org/classroom/classroom-strategies/readers-theater>

Unesco (2020). *Educar para la vida. El desarrollo de las habilidades socioemocionales y el rol de los docentes*. Banco Interamericano de Desarrollo.

<https://publications.iadb.org/es/publications/spanish/viewer/Educar-para-la-vida-El-desarrollo-de-las-habilidades-socioemocionales-y-el-rol-de-los-docentes.pdf>

Unicef (2020). *Importancia del desarrollo de habilidades transferibles en América Latina y el Caribe*.

https://www.unicef.org/lac/sites/unicef.org.lac/files/2020-07/Importancia-Desarrollo-Habilidades-Transferibles-ALC_0.pdf

Velasco, I. (2024, 21 de març). Este neurocientífico dice que somos más idiotas que nunca y que se cura leyendo libros en papel. *El Confidencial*.

https://www.elconfidencial.com/cultura/2024-03-21/entrevista-michel-desmurget-neurocientifico-idiotas-dispositivos-digitales_3852078/

Whitten, C., Labby, S., & Sullivan, S. L. (2019). *The impact of pleasure reading on academic success*. *Journal of Multidisciplinary Graduate Research*, 2(1).

<https://www.shsu.edu/academics/education/journal-of-multidisciplinary-graduate-research/documents/2016/WhittenJournalFinal.pdf>

XTEC - Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya. (2024). *Programa El Gust per la Lectura*.

<https://xtec.gencat.cat/ca/projectes/lectura/gustperlalectura/>

Zuleta, E. (1991). *La lectura*. *Sociología: Revista De La Facultad De Sociología De Unaula*, (14), 7–15.

<https://publicaciones.unaula.edu.co/index.php/sociologiaUNAULA/article/view/800/1069>

8. ANNEXOS

8.1. Model de les enquestes

8.1.1. Enquesta dirigida a l'alumnat

Part 1: Hàbits lectors

Quant de temps dediques a llegir fora de l'escola?

- a) Menys de 10 minuts al dia
- b) Entre 10 i 30 minuts al dia
- c) Més de 30 minuts al dia
- d) Només llegeixo quan m'ho demanen a l'escola

Amb quina freqüència llegeixes per plaer?

- a) Cada dia
- b) 1 o 2 vegades a la setmana
- c) Algunes vegades al mes
- d) Mai

Quin tipus de llibres t'agrada llegir més? (pots marcar més d'una opció)

- a) Llibres d'aventures
- b) Còmics o novel·les gràfiques
- c) Llibres de fantasia o ciència-ficció
- d) Llibres d'informació (enciclopèdies, biografies)
- e) Altres: _____

Part 2: Motivació i percepció

Com et sents respecte a la lectura?

- a) M'agrada molt llegir
- b) M'agrada llegir però no sempre trobo el temps
- c) Em sembla una activitat normal, ni m'agrada ni em disgusta
- d) No m'agrada llegir

Per què creus que és important llegir? (Resposta oberta)

Quant de temps passes al dia utilitzant dispositius electrònics (mòbil, tauleta, ordinador) en comparació amb el temps que dediques a la lectura?

- a) Passo més temps amb pantalles que llegint.
- b) Passo el mateix temps amb pantalles que llegint.
- c) Passo més temps llegint que amb pantalles.
- d) Gairebé no faig servir pantalles ni llegeixo.

Hi ha alguna activitat o situació que et motivi a llegir més?

- a) Llegir en grup amb els amics
- b) Llegir llibres d'un tema que m'interessa
- c) Participar en activitats relacionades amb llibres (com clubs de lectura)
- d) Altres: _____
- e) Cap, no m'interessa llegir

Com et sentiries si hi hagués més activitats relacionades amb la lectura a l'escola, com concursos o clubs de lectura? (Resposta oberta)

Part 3: Percepció sobre l'entorn lector

Què fan a casa teva per animar-te a llegir? (Resposta oberta)

Creus que les tecnologies (mòbils, tauletes, ordinadors) t'han influït en la teva manera de llegir? Si és així, com? (Resposta oberta)

Si poguessis recomanar un llibre a un company o companya, quin seria? Per què? (Resposta oberta)

Enllaç a l'enquesta: <https://forms.gle/MsYYn5asC9Jy2EZh9>

8.1.2. Enquesta dirigida a les famílies

Part 1: Hàbits lectors a casa

Amb quina freqüència llegeix el vostre fill/a fora de l'escola?

- a) Cada dia
- b) Algunes vegades a la setmana
- c) Algunes vegades al mes
- d) Mai

Quin tipus de materials de lectura prefereix el vostre fill/a? (podeu marcar més d'una opció)

- a) Llibres de ficció (aventures, fantasia)
- b) Còmics o novel·les gràfiques
- c) Llibres d'informació o divulgació
- d) Continguts digitals (articles, blogs, webs)
- e) Altres: _____

Amb quina freqüència llegiu vosaltres amb el vostre fill/a o li dediqueu temps a la lectura en família?

- a) Cada dia
- b) Algunes vegades a la setmana
- c) Molt poques vegades
- d) Mai

Part 2: Percepció de la lectura i implicació

**Què penseu de la importància de la lectura en el desenvolupament del vostre fill/a?
(Resposta oberta)**

Quines estratègies utilitzeu a casa per fomentar la lectura? (Resposta oberta)

Creieu que l'escola té un paper important en fomentar l'hàbit lector?

- a) Sí, molt
- b) Sí, una mica

- c) No gaire
- d) No gens

**Teniu algun suggeriment sobre com l'escola podria millorar l'hàbit lector dels alumnes?
(Resposta oberta)**

Part 3: Lectura i tecnologia

Quina és la relació del vostre fill/a amb la lectura en formats digitals?

- a) Prefereix llegir llibres en paper
- b) Llegeix més en format digital (tabletes, ordinadors)
- c) Utilitza ambdós formats per igual
- d) No llegeix gairebé mai en cap format

Què penseu sobre l'ús de llibres digitals o aplicacions per fomentar la lectura? (Resposta oberta)

Creieu que el vostre fill/a passa més temps amb pantalles que llegint?

- a) Sí, i ens preocupa
- b) Sí, però ho compensem amb altres activitats
- c) No, té un bon equilibri entre lectura i altres activitats
- d) No ho sabem

Enllaç a l'enquesta: <https://forms.gle/dUcEov1YWiDAgDHi8>

8.2. Prova de comprensió lectora

A los tres años, Matilda había aprendido sola a leer, estudiando los periódicos y revistas que había en la casa. A los cuatro años, podía leer con fluidez y comenzó a buscar libros. Pero la casa de sus padres no tenía libros, aparte de uno titulado *Cocina fácil*. Después de haber leído ese libro muchas veces, Matilda decidió que quería algo más interesante.

—Papá —dijo—, ¿podrías comprarme un libro?

—¿Un libro? —dijo su padre—. ¿Para qué quieres un libro si tienes una televisión preciosa?

—Para leer, papá —replicó Matilda.

El padre la miró de reojo, pero no dijo nada. Al día siguiente, cuando el padre se había ido a trabajar, Matilda se fue sola a la biblioteca pública del pueblo. Cuando llegó allí, la señora Phelps, la bibliotecaria, la miró con asombro.

—¿Qué haces aquí tan pequeña?

—Quiero leer un libro —dijo Matilda.

La señora Phelps nunca había conocido a una niña de cuatro años que llegara sola a la biblioteca y pidiera un libro. Se levantó y llevó a Matilda a la sección infantil.

—Aquí tienes —le dijo—. Libros para niños. A ver si te gustan.

—Gracias —respondió Matilda y se fue a una mesa a leer mientras la señora Phelps la observaba con curiosidad.

De vez en cuando, la señora Phelps se acercaba para asegurarse de que todo iba bien, y siempre la encontraba inmersa en su lectura. Los primeros libros que leyó Matilda fueron fáciles y de pocas páginas. Pero a medida que pasaban los días, comenzó a elegir otros más difíciles. Cuando hubo leído todos los libros de la sección infantil, comenzó a buscar en otras partes de la biblioteca.

La señora Phelps la veía sentarse sola en la mesa de la esquina con un libro para adultos abierto delante de ella. No tardó mucho en convertirse en una lectora asidua y familiar en la biblioteca. El libro que más le gustó fue *Grandes esperanzas*, de Charles Dickens. Lo leyó en una semana.

Matilda, Roald Dahl (1988)

1. ¿Qué libro leyó Matilda muchas veces en su casa antes de ir a la biblioteca?

2. ¿Por qué crees que Matilda prefirió ir sola a la biblioteca en lugar de seguir pidiendo libros a su padre? Explica tu respuesta utilizando pistas del texto.

3. Ordena cronológicamente los siguientes hechos:
 - A) Matilda empezó a ir a la biblioteca todos los días.

 - B) Matilda leyó *Grandes esperanzas* de Charles Dickens.

 - C) Matilda pidió a su padre que le comprara un libro.

4. ¿Crees que la sociedad actual valora la lectura tanto como debería? ¿Qué consecuencias piensas que puede tener no darle importancia a la lectura, como hacen los padres de Matilda?

8.3. Taula d'observació de les habilitats comunicatives

HABILITAT	INDICADORS	INICI (1-5)	FINAL (1-5)	COMENTARIS
EXPRESSIÓ ORAL	Parla amb to de veu adequat i entenedor.			
	Utilitza vocabulari ric i estructures gramaticals correctes.			
	Manté el contacte visual durant les exposicions.			
	Mostra confiança i seguretat en les dramatitzacions o en les presentacions.			
COMPRESIÓ LECTORA	Entén el contingut global i els detalls del text treballat.			
	Identifica idees principals i inferències.			
	Demostra comprensió a través de dramatitzacions o respostes orals i escrites.			
EXPRESSIÓ ESCRITA	Estructura correctament els textos.			
	Utilitza vocabulari ric i divers.			
	Mostra millores en ortografia, gramàtica i cohesió textual.			
	Relaciona idees de manera clara i organitzada.			
PENSAMENT CRÍTIC	Analitza i reflexiona sobre el comportament dels personatges de <i>Matilda</i> .			
	Fa una valoració crítica de les actituds i decisions dels personatges.			
	Participa en debats grupals sobre els temes clau del llibre.			

INTERACCIÓ I COOPERACIÓ	Participa activament en les activitats grupals.			
	Mostra capacitats per escoltar i respectar les idees dels altres.			
	Aporta propostes constructives durant els debats i les intervencions.			
	Col·labora activament amb els companys/es.			
	Assumeix responsabilitats i compleix amb les seves tasques.			
CONFIANÇA I ACTITUD	Mostra una actitud positiva envers les activitats orals i escrites.			
	Reflexiona sobre els seus punts forts i febles en les seves habilitats comunicatives.			
	És segur a l'hora d'expressar idees, tant oralment com per escrit.			
	Es veu progrés en la seva autoconfiança davant reptes comunicatius.			

8.4. Rúbrica d'avaluació de la dramatització

RÚBRICA AVALUACIÓ REPRESENTACIÓ TEATRAL MATILDA

ÍTEMS	Nivell 4. Expert	Nivell 3. Avançat	Nivell 2. Aprent	Nivell 1. Novell
Participació	Participa activament en totes les fases de l'activitat, fent aportacions valuoses.	Participa de manera regular i amb algunes aportacions rellevants.	Participa de manera limitada, amb aportacions mínimes.	Mostra poca o cap implicació en l'activitat.
Entusiasme i actitud	Demostra molt entusiasme, iniciativa i energia en la representació.	Demostra interès i una bona actitud durant l'activitat.	Participa però amb entusiasme limitat, sense iniciativa.	Mostra poc interès o motivació per l'activitat.
Creativitat	Ofereix una interpretació original i innovadora, fent ús d'elements expressius creatius.	Demostra un cert nivell de creativitat, fent una interpretació variada.	Té una interpretació simple, però coherent amb el guió.	Mostra poca o cap creativitat, segueix estrictament el guió sense afegir elements propis.
Assumpció de rols	Assumeix el seu rol de manera excel·lent, actuant amb convicció i realisme.	Representa el seu rol de manera correcta i coherent amb el personatge.	Assumeix el seu rol de manera bàsica, amb algunes incoherències.	Mostra dificultats per interpretar el seu rol o desconnecta del personatge.
Expressió corporal i oral	Utilitza la veu i el cos de manera molt expressiva i efectiva, transmetent emocions amb claredat.	Fa servir una bona expressió corporal i oral, amb alguns moments destacats.	Té una expressió corporal i oral bàsica, amb limitacions en la transmissió d'emocions.	Mostra una expressió corporal i oral pobre, amb poca claredat o emoció.
Treball en equip	Col·labora de manera excel·lent amb els altres membres del grup, respectant i integrant les seves idees.	Treballa bé amb el grup, participant activament en la cooperació i presa de decisions.	Coopera amb el grup però amb una implicació limitada.	Mostra dificultats per treballar en equip, amb poca cooperació.
Comprensió del text	Demostra una comprensió profunda del text i dels personatges, reflectint-ho en la seva actuació.	Té una comprensió adequada del text i dels personatges, tot i que podria aprofundir més.	Comprèn els elements bàsics del text, però no els interpreta en profunditat.	Mostra una comprensió limitada del text o interpreta els personatges de manera incorrecta.

8.5. Guia docent per treballar la lectura *Matilda*

ORGANITZACIÓ LECTURA MATILDA

DIA 1. Pàgina 1 - 65 (64p)

- La lectora de libros (Cap.1)
- Aritmètica (Cap.4)

DIA 2. Pàgina 66 - 121 (55p)

- El hombre rubio platino (Cap. 5)
- Los padres (Cap.8)

DIA 3. Pàgina 122 - 188 (66p)

- Lanzamiento de martillo (Cap.9)
- El examen semanal (Cap.11)

DIA 4. Pàgina 189 - 247 (58p)

- El primer milagro (Cap.12)
- La historia de la señorita Honney (Cap.15)

DIA 5. Pàgina 248 - 287 (41p)

- Los nombres (Cap.16)
- Un nuevo hogar (Cap.17)

DIA	PÀGINES	METODOLOGIA	ACTIVITAT	OBJECTIUS
DIA 1	1 - 65p	<p>Grup classe</p> <p>Preguntar oralment</p> <p>Contestar preguntes</p>	<p>El docent preguntarà oralment al grup classe què els està semblant el llibre fins ara, com és l'inici de la trama, si els resulta interessant, si els enganxa...</p> <p>També preguntarà com els va la manera de llegir el llibre i si tenen prou temps.</p> <p>A més, formularà diverses preguntes corresponents a l'argument dels primers capítols del llibre per tal de conèixer si l'alumnat està entenent de què tracta el llibre, els personatges...</p>	<p>Conèixer si els alumnes entenen l'argument inicial del llibre.</p> <p>Explicar, oralment, l'argument dels primers capítols a partir de diverses preguntes.</p>
DIA 2	66 - 121p	<p>Grup classe</p> <p>Explicar il·lustracions</p>	<p>El docent preguntarà què havia passat anteriorment a la lectura.</p> <p>Després presentarà diverses il·lustracions extretes del llibre de <i>Matilda</i>.</p>	<p>Recordar l'argument de la setmana anterior.</p> <p>Identificar què passa a les il·lustracions.</p>
DIA 3	122-188p		<p>Els alumnes hauran de reconèixer les il·lustracions, els personatges que apareixen.</p> <p>Finalment, hauran d'explicar tot el que ha passat als capítols llegits relacionant-ho amb les il·lustracions.</p>	<p>Relacionar l'argument del llibre amb les il·lustracions.</p>

8.6. Situació d'aprenentatge. Matilda en acció: explorant la màgia del llibre a través del teatre

Situació d'aprenentatge

Basada en la [plantilla oficial del Departament](#), publicada a la web del currículum

Títol	MATILDA EN ACCIÓ: Explorant la màgia del llibre a través del teatre
Curs (Nivell educatiu)	CICLE SUPERIOR - 6è de PRIMÀRIA
Àrea / Matèria / Àmbit	LLENGÜES

DESCRIPCIÓ <i>Per què aquesta situació d'aprenentatge? Està relacionada amb alguna altra? Quin és el context? Quin repte planteja?!</i>	
Aquesta situació d'aprenentatge per a 26 alumnes de 6è de primària combina la lectura del llibre <i>Matilda</i> de Roald Dahl amb activitats de reflexió, debats i dramatització teatral. Els alumnes treballen la comprensió lectora, l'expressió oral i el pensament crític. A través de la preparació i representació d'escenes del llibre, desenvolupen habilitats d'expressió corporal i cooperació. A més, veuen l'adaptació cinematogràfica per comparar-la amb el llibre i la seva pròpia interpretació.	
COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES <i>Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge s'afavoreix l'assoliment de les competències específiques següents:</i>	
Competències específiques	<u>Àrea o matèria</u>
4. Comprendre i interpretar textos escrits i multimodals, reconeixent el sentit global, les idees principals i la informació implícita i explícita, i realitzant, de manera progressivament autònoma, reflexions elementals sobre aspectes formals i de contingut, per construir coneixement, i respondre a necessitats i interessos comunicatius diversos.	Llengua catalana i literatura
7. Seleccionar i llegir de manera autònoma obres diverses com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que s'enriqueixi progressivament pel que fa a diversitat, complexitat i qualitat de les obres, i compartir experiències de lectura, per construir la mateixa identitat lectora i gaudir de la dimensió social de la lectura.	Llengua catalana i literatura

8. Llegir, interpretar i analitzar, de manera progressivament autònoma, obres o fragments literaris adequats, establint relacions entre ells i identificant el gènere literari i les seves convencions fonamentals, per reconèixer la literatura com a manifestació artística i font de plaer, coneixement i inspiració per a la creació de textos d'intenció literària.		Llengua catalana i literatura
TRACTAMENT DE LES COMPETÈNCIES TRANSVERSALS (*X Marcar les que es desenvolupen)		
1/ Ciutadana		https://portaldoc.gencat.cat/UtilisEADOP/PDF/8762/1928565.pdf#page=453
2/ Emprenedora		
3/ Personal, social i d'aprendre a aprendre	X	
4/ Digital	X	
OBJECTIUS D'APRENENTATGE Què volem que aprengui l'alumnat i per a què? CAPACITAT + SABER + FINALITAT		CRITERIS D'AVUACIÓ Com sabem que ho han après? ACCIÓ + SABER + CONTEXT
1. Desenvolupar la comprensió lectora a través de la lectura i l'anàlisi crítica del llibre <i>Matilda</i> , identificant els temes principals i les característiques dels personatges.		<ul style="list-style-type: none"> - Demuestra una comprensió adequada dels personatges, la trama i els temes principals del llibre. - Participa activament en les discussions aportant reflexions sobre el contingut llegit.
2. Fomentar l'expressió oral i corporal mitjançant la dramatització d'escenes clau de l'obra, potenciant la creativitat i la capacitat de comunicació.		<ul style="list-style-type: none"> - Utilitza de manera efectiva la veu i el cos durant la dramatització per transmetre emocions i intencions dels personatges.

Programació d'una situació d'aprenentatge
Pàgina 3/11

	<ul style="list-style-type: none"> - Assumeix el rol assignat amb seguretat i creativitat durant la representació teatral.
3. Treballar el pensament crític i reflexiu, animant els alumnes a debatre sobre els valors del llibre.	<ul style="list-style-type: none"> - Argumenta opinions amb raonaments clars sobre els valors de la història com la justícia, el coratge o la intel·ligència. - Relaciona els temes del llibre amb situacions reals o personals durant les activitats de debat.
4. Promoure el treball en equip i la cooperació entre els alumnes, afavorint la participació activa en les activitats de grup i la preparació de la representació teatral.	<ul style="list-style-type: none"> - Col·labora de manera efectiva amb els companys durant la preparació i assajos de la dramatització. - Respecta i integra les idees dels altres membres del grup per assolir els objectius comuns.
SABERS Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge es tractaran els sabers següents:	
Saber	Àrea o matèria
1- Reproducció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) en el marc de les propostes didàctiques d'aula.	Llengua catalana i literatura Comunicació oral
2- Lectura en veu alta amb entonació i ritme fluids, amb preparació prèvia.	Llengua catalana i literatura Comprensió lectora

Programació d'una situació d'aprenentatge
Pàgina 4/11

3-Aplicació d'estratègies de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, inferències...), en fonts documentals diverses de forma progressivament autònoma.	Llengua catalana i literatura Comprensió lectora
4-Valoració dels elements constitutius de l'obra literària (tema, protagonista, personatges secundaris, trama, escenari) i dels diferents gèneres literaris, a partir de la lectura compartida i guiada d'obres de qualitat i de forma progressivament autònoma.	Llengua catalana i literatura Educació literària
5-Exploració interpretació de les il·lustracions i de la relació que s'estableix amb el text en els àlbums il·lustrats, de forma progressivament autònoma.	Llengua catalana i literatura Educació literària
DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENTATGE <i>Quines són les principals estratègies metodològiques que es preveuen utilitzar? Quins tipus d'agrupament realitzarem? Quins són els principals materials que necessitarem?, etc.</i>	
<p>Estratègies metodològiques: Es faran servir metodologies actives i participatives com la lectura, debats en grup, dramatització d'escenes i la comparació amb la pel·lícula. L'objectiu és fomentar el pensament crític, l'expressió oral i la cooperació.</p> <p>Agrupaments:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grup classe: Per a la presentació, visualització de la pel·lícula i reflexió final. • Petits grups: Per a debats i preparació de les escenes teatrals. • Individual: Per al club de lectura i reflexió personal. 	

Programació d'una situació d'aprenentatge
Pàgina 5/11

Materials necessaris:

- Llibres de *Matilda* per a cada alumne.
- Guions per a les escenes.
- Equip audiovisual per veure la pel·lícula.
- Paper, llapis i espai per als assajos teatrals.

ACTIVITATS D'APRENTATGE I D'AVUACIÓ

	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
Activitats inicials <i>Què en sabem?</i>	<p>SESSIÓ 1. INTRODUCCIÓ I PRESENTACIÓ DEL LLIBRE Breu introducció a l'autor Roald Dahl i el llibre <i>Matilda</i>. Els alumnes es divideixen en petits grups per parlar sobre el que saben o han sentit sobre el llibre. Cada grup comparteix amb la classe. Inici de la lectura dels primers capítols del llibre, a casa o en classe.</p>	<u>1h</u>
	<p>Instrument/s d'avaluació (si s'escau):</p> <p>SESSIÓ 2. COMPENSIÓ LECTORA I DEBAT SOBRE PERSONATGES Llegir els primers capítols de la lectura en veu alta i en conjunt. Discussió sobre els primers capítols, enfocat en la figura de <i>Matilda</i> i els seus pares.</p>	<u>1h</u>

Programació d'una situació d'aprenentatge
Pàgina 6/11

	<p>Preguntes que se'ls faria per guiar el debat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Com descriuries Matilda? - Com són els pares de la Matilda? - Quina és la relació de Matilda amb els seus pares? És justa? <p>Cada alumne escriu una breu descripció dels personatges que han aparegut fins ara.</p>	
	<p>Instrument/s d'avaluació (si s'escau):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Avaluar la comprensió lectora i la participació en els debats. 	
<p>Activitats de desenvolupament <i>Aprenem nous sabers</i></p>	<p>SESSIÓ 3. ANÀLISI DE VALORS I TEMES</p> <p>Reflexió i debat sobre els valors del llibre.</p> <p>Temes a explorar: justícia, intel·ligència, coratge, abús de poder...</p> <p>Treball en grup: Identificació de moments en què aquests valors es veuen reflectits en la història i discussió de les reaccions dels personatges.</p>	<p><u>1h</u></p>
	<p>Instrument/s d'avaluació (si s'escau):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Avaluar la capacitat crítica i reflexiva dels alumnes a partir de l'observació. 	
	<p>SESSIÓ 4. VISIONEM LA PEL·LÍCULA</p> <p>Visualització de la pel·lícula.</p> <p>Els alumnes poden identificar semblances i diferències entre el llibre i la pel·lícula, tant en termes de personatges, esdeveniments com en valors.</p> <p>Preguntes per a la reflexió posterior:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Què ha canviat en la pel·lícula respecte al llibre? 	<p><u>2h (dues sessions)</u></p>

 Programació d'una situació d'aprenentatge
 Pàgina 7/11

	<p>...</p> <ul style="list-style-type: none"> - Com es representen els personatges principals a la pel·lícula? Què t'ha sorprès més? - Quin mitjà prefereixes per conèixer la història: el llibre o la pel·lícula? Per què? 	
	<p>SESSIÓ 5. INTRODUCCIÓ AL TEATRE - Preparació per la dramatització</p> <p>Introducció a l'activitat de teatre. Es planteja als alumnes la idea de dramatitzar algunes escenes clau de Matilda.</p> <p>Selecció d'escenes: es trien les escenes més emblemàtiques que es representaran.</p> <p>Exemples:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Matilda mostrant els seus poders. - L'enfrontament entre Matilda i la directora <u>Trunchbull</u>. - Escenes amb la seva mestra Miss <u>Honey</u>. <p>Es divideixen els alumnes en grups i comencen a escriure el guió i es reparteixen els papers dels personatges.</p>	<p><u>1h</u></p>
	<p>SESSIÓ 6. ASSAIG DE LES ESCENES</p> <p>Començament dels assajos. Els grups comencen a preparar les seves escenes.</p> <p>Guió: es proporciona un guió base per a cada escena, però es permet que els alumnes hi afegixin el seu toc personal.</p> <p>Dinàmica: es treballa en petits grups, amb un espai de temps per assajar i millorar</p>	<p><u>3h (tres sessions)</u></p>

 Programació d'una situació d'aprenentatge
 Pàgina 8/11

	<p>les actuacions.</p> <p>Expressió corporal: treballar en l'expressió corporal i el to de veu dels personatges.</p>	
	<p>Instrument/s d'avaluació (si s'escau):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tenir en compte la implicació, actitud i participació dels alumnes. 	
<p>Activitats d'estructuració <i>Què hem après?</i></p>	<p>SESSIÓ 7. ASSAIG GENERAL</p> <p>Es fa un assaig general de totes les escenes que s'han preparat. Els grups posen en pràctica les escenes en l'ordre en què es presentaran.</p> <p>Feedback: Els grups es donen comentaris entre ells sobre les actuacions i es fa un treball conjunt per millorar aquells aspectes que ho necessitin.</p>	1h
	<p>Instrument/s d'avaluació (si s'escau):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tenir en compte la implicació, actitud i participació dels alumnes. 	
<p>Activitats d'aplicació <i>Apliquem el que hem après</i></p>	<p>SESSIÓ 8. REPRESENTACIÓ TEATRAL DAVANT LA CLASSE</p> <p>Representació final de les escenes davant la classe o davant d'un públic més ampli (altres cursos o famílies).</p> <p>Reflexió final: Després de la representació, es fa una reflexió conjunta sobre l'experiència de fer teatre, sobre els personatges i sobre el que han après dels valors de <i>Matilda</i>.</p>	2h
	<p>Instrument/s d'avaluació (si s'escau):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Avaluat el treball en grup, la col·laboració, l'expressió oral i corporal, i la comprensió dels esdeveniments i personatges del llibre a partir d'una rúbrica. 	

(cc) BY-NC-SA

Programació d'una situació d'aprenentatge
Pàgina 9/11

	<p>SESSIÓ 9. DISCUSSIÓ FINAL I REFLEXIÓ</p> <p>Discussió final sobre els valors apresos al llarg de la lectura i la dramatització.</p> <p>Debat: Els alumnes reflexionen sobre com han canviat les seves percepcions dels personatges després de posar-se en la seva pell.</p> <p>Mentimeter: https://www.menti.com/al6iujv8ib8r</p> <p>Què han après de l'experiència teatral?</p> <p>Conclusió: Cada alumne comenta què ha estat el que més li ha agradat del llibre i de la dramatització.</p>	1h
<p>BREU DESCRIPCIÓ DE COM S'ABORDEN ELS VECTORS EN AQUESTA SITUACIÓ D'APRENENTATGE (*X Marcar els que abordem)</p>		
1/ Aprenentatges competencials	X*	
2/ Perspectiva de gènere		
3/ Universalitat del currículum	X*	
4/ Qualitat de l'educació de les llengües	X*	

(cc) BY-NC-SA

Programació d'una situació d'aprenentatge
Pàgina 10/11

5/ Ciutadania democràtica i consciència global		
6/ Benestar emocional		

8.7. Presentació *Canva*

☞ MATILDA EN ACCIÓ: Explorant la màgia del llibre a través del teatre

